

MALMÖ HÖGSKOLA
FAKULTETEN FÖR
KULTUR OCH SAMHÄLLE

”Vad finns det att klaga över?”

En studie av hur de ensamkommande barnens upplevelser av den kommunala hanteringen av transit- och asylboenden i Malmö ser ut samt till vilken del de upplever att deras behov tillfredsställs på asylboendet.

”What is there to complain about?”

A study of the unaccompanied children's experiences of the communal management of transit and asylum accommodation in Malmö looks as well as to what part they feel that their needs are satisfied in the asylum accommodation.

Mariam Abou Chakra

Mångfaldsstudier: Arbetsliv, migration och genus
Kandidatuppsats i IMER III
15 hp
HT 2015
Handledare: Michael Schulz

Förord

Jag skulle vilja börja med att tacka min handledare Michael Schulz: Tack för att du stod ut med allt mitt mejlande och gav mig utförlig feedback när jag väl behövde det. Ett stort tack till dig Michael.

Jag skulle även vilja tacka min underbara familj: Pappa, mamma, Nora och syskon som alltid funnits vid min sida och stöttat mig. Ett tack till min farbror Adnan Abou-Chakra som alltid funnits vid min sida sedan barnsben. Ännu ett tack går till min kära make Hassan, utan ditt gnällande och engagerande hade min text aldrig blivit klar. En bättre familj får man leta efter.

Ännu ett tack går till alla respondenter som ställde upp på intervju. Min studie hade inte varit möjlig att genomföra utan er hjälp. Ett tack till den vänliga personalen på boendet som jag fick chansen att träffa.

Samt ett slutligt och stort tack till min vän David Dreja, som hjälpte mig fastän han inte var tvungen. David, tusen tack för hjälpen och för att du lyckades hjälpa mig även i sista sekund!

Tack till er alla!

Abstract

The purpose of the study is to unaccompanied children's experiences of the communal management of transit and asylum accommodation in Malmo looks as well as to what part they feel that their needs are satisfied in the asylum accommodation. The study is accomplished on an asylum accommodation in Malmö. Five unaccompanied children/youth were interviewed for this study.

The main question is: How do the children experience municipality's handling of their asylum accommodation while awaiting a decision from the Swedish Migration Board regarding their asylum applications?

The following questions are:

1. How do the unaccompanied children experience treatment and the receiving from the authorities like the Social Services and the Migration Board?
2. How does the unaccompanied children understand their being at the accommodation?
3. What social network (family, residential staff, friends, public officials) are understand as important by unaccompanied children while in transit?
4. What are the unaccompanied children future plans?

This study shows a satisfaction about the authorities receiving the unaccompanied children. The method that have been used is interviews. The theories that have been used in the analysing discussion is Bourdieu's theories about field, habitus and capitals and Maslows need stairway.

Keywords: unaccompanied children, authorities, asylum accommodations, Malmö.

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Problemformulering	6
1.2 Syfte och frågeställningar	6
1.3 Begreppsdefinition	8
1.4 Tidigare forskning	9
2. Bakgrund.....	14
2.1 Det lokala mottagandet och dess aktörer.....	14
3. Teori	16
3.1 Pierre Bourdieus teorier	16
3.2 Abraham Maslows teorier	20
4. Metod	24
4.1 Semistrukturerade intervjuer	24
4.2 Urval och tillvägagångssätt	25
4.3 Etiska principer	26
4.4 Källkritik	27
5. Resultat och analys.....	29
5.1 Mottagandet.....	29
5.2 Boendet.....	33
5.3 Socialt nätverk.....	37
5.4 Framtiden i Sverige	40
6. Avslutande diskussion.....	43
6.1 Nya forskningsfrågor.....	46
Referenser	47
Bilaga	50
Bilaga 1. Presentationsbrev	50
Bilaga 2. Samtyckesblankett	51
Bilaga 3. Intervjufrågor	52

1. Inledning

”Jag vill tacka dig Sverige,

Du var väldigt generös.

Du tog emot mig

När jag flydde och frös.

Jag är en flykting, mina damer och herrar.

Jag kom hit med en kropp som darrar.

Och ett ansikte som knappast kan le.

och min själ vägrade följa med [...]”¹.

Detta berörande citat tillhör Rami Alyossef, en syrisk flykting, dikt som ett sätt för honom att visa tacksamhet för att Sverige visar medmänsklighet och tagit emot honom och hans familj som flyktingar². Rami är inte den enda som kommit till Sverige som flykting. Sverige har periodvis varit ett in- och utvandringsland³. Sverige anses under senare tid vara ett invandringsland snarare än utvandringsland. Sverige anses vara ett invandringsland i den meningen att det är större antal invandrande människor per år i motsättning till antalet utvandrande⁴. Sverige har under 1950-1974 talet dominerats av arbetskraftsinvandring, medan 1970-2000 talet dominerats av flyktinginvandring. Därmed talas det om en ändrad karaktär av invandringen. ”Detta är en sanning med modifikation – invandringen har aldrig varit kontinuerlig och likformig”⁵. Bland flyktinginvandrarna finns en speciell grupp, ensamkommande flyktingbarn.

Ensamkommande flyktingbarn är barn under 18 år som kommit till Sverige för att söka asyl⁶. Dessa barn saknar legal vårdnadshavare såsom föräldrar. Det behöver inte betyda att dessa

¹Aftonbladet Tillgängligt: <<http://viralt.aftonbladet.se/las-ramis-gripande-dikt-om-hur-det-ar-att-vara-flykting-i-sverige/>> hämtat 2015-12-02

²Ibid.

³Franzén, Elsie C. 2001. *Att bryta upp och byta land*. Bokförlaget Natur och Kultur. sid.20

⁴Franzen sid. 22

⁵Franzen sid 22

⁶Sveriges kommuner och landsting. 2014. *Röster från ensamkommande barn – ett projekt med samverkansperspektiv*. Stockholm. Tillgängligt: <<http://webbutik.skl.se/bilder/artiklar/pdf/7585-041-2.pdf>> Hämtat 2015-12-02

barn kommit till Sverige helt ensamma, de kan ha kommit med syskon, släktingar, vänner eller annan person. Under år 2014 anlände 7,049 barn ensamma och fram till november månad år 2015 hade 32,180 barn sökt asyl i Sverige⁷. De fem största asylsökande grupperna är från Afghanistan, Syrien, Irak, Iran och statslösa⁸.

Det är viktigt att förstå mottagningsperioden som de ensamkommande barnen går igenom och upplever. Det är viktigt eftersom den första tiden i det nya landet banar vägen för hur flyktingens väg in i samhället ser ut⁹. Ett gott bemötande och en god upplevelse av berörd myndighetspersonal bidrar med ett gott intryck av Sveriges mottagning. Främst är Socialtjänsten och Migrationsverket berörda inom denna studie. Det är även viktigt att få en bild av hur de ensamkommande barnen upplever asylboendet som de bor på under en längre tid. Detta är viktigt för att kunna se över brister och åtgärda dem. Dessutom ska man kunna belysa styrkorna och försöka implementera dessa styrkor på fler boenden. Det är av vikt för barnen att kunna få ett mottagande som främjar deras sociala nätverk samt främjar till en framtid i Sverige. Därmed spelar det första intrycket av Sverige och dess mottagande stor roll för hur framtidens integration ser ut. Som sagt, banar den första tiden i det nya landet vägen för hur flyktingens väg in i samhället ser ut. Mottagandet är bland de första och avgörande stegen för vilken väg man väljer att gå i samhället.

Det finns flera myndigheter som samarbetar för mottagandet av ensamkommande flyktingbarn och ungdomar. Migrationsverket ansvarar för att ta emot och handlägga de ensamkommande barnens asylansökningar, anvisa en given kommun som ska ansvara för barnets omsorg och boende samt arbeta för att barnen som nekas uppehållstillstånd ska kunna återvända till sina hemländer¹⁰. Kommunen ansvarar för de ensamkommande barnens mottagande¹¹. Det innebär att kommunen ansvarar för att ordna tillfälliga boenden, transitboenden, för de ensamkommande barnen samt utse god man samt ansvarar för barnen skolundervisning¹². Transitboendena är boenden där ensamkommande barn får vistas tills de

⁷<http://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Om-ensamkommande-barn-och-ungdomar/Statistik.html> hämtat 2015-12-02

⁸<http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Statistik.html> hämtat 2015-12-02

⁹ Angel, Birgitta & Hjern, Anders. 2004. *Att möta flyktingar*. Studentlitteratur AB. sid 127

¹⁰<http://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Om-ensamkommande-barn-och-ungdomar/Olika-myndigheters-ansvar.html> hämtat 2015-12-03

¹¹<http://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Om-ensamkommande-barn-och-ungdomar/Olika-myndigheters-ansvar.html> hämtat 2015-12-02

¹²<http://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Om-ensamkommande-barn-och-ungdomar/Olika-myndigheters-ansvar.html> hämtat 2016-01-06

blivit anvisade till en kommun och ett asylboende¹³. De vistas på transitboendet i endast några dagar. Landstinget ansvarar för att barnen får hälso- och sjukvård precis som alla andra barn i Sverige¹⁴.

1.1 Problemformulering

Det har inte bedrivits avsevärd forskning kring ämnet ensamkommande barn.

Forskningsfokus har snarare varit på kategorin flyktingar, och ensamkommande barn blev en del av denna kategori. Därmed har forskning kring ensamkommande barn varit på övergripande nivå. I förhållande till det ökade antalet ensamkommande barn är det särskilt intressant och viktigt att undersöka frågan och få fram barnens egna perspektiv på mottagandet¹⁵. Min studie är tänkt ska belysa barnens upplevelser av hur den kommunala hanteringen av mottagandet ser ut, något som inte har undersökts bland tidigare forskning. Detta ska bidra till att belysa styrkor/svagheter i mottagandet som skulle kunna leda till ett möjligt förändringsarbete för att förebygga svagheter.

Jag kommer att genomföra min studie genom att intervjua fem ensamkommande barn som bor på ett asylboende i Malmö.

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att undersöka huruvida de ensamkommande barnens upplevelser av den kommunala hanteringen av transit- och asylboenden i Malmö ser ut samt till vilken del de upplever att deras behov tillfredsställs på boendet. Därmed är det intressant att undersöka hur barnen upplever sin tid i transit och vad transitboendet spelar för roll både under barnens tid där samt för deras framtidsplaner i Sverige. Min studies huvudfokus vilar på levnadstiden på asylboendet. Fokus ligger på barn och ungdomar som av någon anledning flytt eller kommit till Sverige och som sedan placerats på asylboende. Jag kommer att intervjua fem barn/ungdomar på ett asylboende i Malmö. Min förhoppning med undersökningen är att den ska belysa om det finns delar i mottagandet som har brister, samt belysa delar som är tillfredsställande för en vidare utveckling av mottagandet. Dessutom är min förhoppning att

¹³<http://www.varljus.se/verksamheter/ungdomsboenden/transitboenden/> hämtat 2016-01-06

¹⁴<http://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Om-ensamkommande-barn-och-ungdomar/Olika-myndigheters-ansvar.html> hämtat 2016-01-06

¹⁵<http://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Om-ensamkommande-barn-och-ungdomar/Statistik.html> hämtat 2015-12-03

studien ska belysa till vilken del mottagandet och boendet tillfredsställer de ensamkommande barnens behov.

Studien fullföljs genom att besvara följande övergripande fråga: Hur upplever barnen kommunens hantering av deras asylboende i väntan på beslut från migrationsverket rörande deras asylansökningar?

För att avgränsa den övergripande frågeställningen har fyra specificerade frågor formulerats:

1. Hur upplevde de ensamkommande barnen bemötandet och mottagandet från myndigheter som Socialtjänst och Migrationsverk?
2. Hur uppfattar de ensamkommande barnen tillvaron på boendet?
3. Vilka sociala nätverk (familj, boendepersonal, vänner, myndighetspersonal) uppfattas som viktiga av ensamkommande barn under tiden i transit?
4. Hur ser de ensamkommande barnens framtidsplaner ut?

Utifrån de fyra frågeställningarna kommer resultat- och analysdelen att indelas i fyra teman: mottagandet, boendet, socialt nätverk samt framtiden i Sverige. Detta för att underlätta läsandet av studien. Frågeställningarna kommer att besvaras genom respondenternas egna utsagor. Min studie avgränsar sig från att undersöka asylprocessen och dess inverkan på mottagandet. Det beror dels på att jag begränsat min undersökning till att undersöka huruvida de ensamkommande barnens upplevelser av den kommunala hanteringen av transit- och asylboenden i Malmö ser ut samt till vilken del dem upplever att deras behov tillfredsställs på boendet, och inte hanteringen av asylansökningarna. Dessutom är detta en mindre studie med kort tidsomfång. Dessutom begränsas studien till att endast barnen på boendet intervjuas, inte personalen. Mitt fokus ligger på deras upplevelser av mottagandet och inte personalens. Dock finns förståelse för att första kontakten mellan de ensamkommande barnen och personalen kan ha betydelse, men jag har valt att fokusera på ovannämnda med tanke på studiens omfång och tidsbegränsning.

1.3 Begreppsdefinition

”*Ensamkommande flyktingbarn* är enligt 1 § femte stycket lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl., LMA, en gemensam beteckning för barn under 18 år som vid ankomsten till mottagarlandet är skilda från båda sina föräldrar eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, eller som efter ankomsten står utan sådan ställföreträdare”¹⁶.

Transitboende är ett boende som är till för ungdomar som precis anlärt till Sverige. Vistelsen på ett transitboende är oftast kort eftersom de ensamkommande endast stannar där tills de fått en anvisningskommun och ett asylboende att flytta till¹⁷. Oftast handlar det om några dagar då man får bo på transitboendet¹⁸. Det innebär inte att de ensamkommande barnen fått beslut om uppehållstillstånd, de flyttas till ett asylboende där de bor i väntan på asylutredning samt beslut om uppehållstillstånd. Perioden i transitboende är ändå en viktig period i de ensamkommande barnens liv eftersom boendets primära uppgift är att erbjuda ungdomarna ett tryggt och säkert mottagande¹⁹. Det är även på boendet som de har möjlighet att prata ut med en kontaktperson på boendet ifall de skulle må bättre av det.

Asylboenden är boenden där ensamkommande barn och ungdomar blir flyttade till när deras asylansökningar blivit registrerade²⁰. De bor där i väntan på asylutredning och beslut om uppehållstillstånd. Detta boende kan vara en lägenhet som delas med andra asylsökande barn och ungdomar. De asylsökande blir placerade utefter tillfälliga platsmöjligheter på olika boenden. Därmed kan en asylsökande hamna i en annan kommun än där man registrerats eller där transitboendet ligger²¹.

¹⁶<https://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19030/2013-5-2.pdf> hämtat 2015-12-27

¹⁷<http://www.varljus.se/verksamheter/ungdomsboenden/transitboenden/> hämtat 2015-12-27

¹⁸ Ibid.

¹⁹ Ibid.

²⁰<http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Pressrum/Fokusomraden/Asylboenden.html> hämtat 2015-12-27

²¹ Ibid.

1.4 Tidigare forskning

Ett flertal olika studier har genomförts om och kring ensamkommande flyktingbarn. Dessa undersökningar har genomförts med fokus på betydelsen av definitionen ”ensamkommande flyktingbarn”, deras hälsa, deras bakgrund samt orsaker till uppbrottet från ursprungslandet mm. Eftersom min studies huvudfokus vilar på det kommunala mottagandet har jag försökt sälla bort forskning som behandlar andra ämnesområden såsom asylprövningen och dess påverkan på barnen. Forskare såsom Lundberg & Dahlqvist²² samt Hesse²³ har delade uppfattningar angående asylprövningens inverkan på de ensamkommande barnens upplevelser skiljer sig åt. Dessutom anser jag att det redan bedrivits relativt mycket forskning inom området asylprövning. Jag kommer att fokusera på det kommunala mottagandet och inte på Migrationsverket och dess asylprövning.

Angel & Hjern (2004) skriver i sin bok ”*Att möta flyktingar*”²⁴ om flyktingars första möte med Sverige och skriver därefter om olika former av instanser och åtgärder för nyanlända flyktingar. Birgitta Angel var psykolog och Anders Hjern är barnläkare och de har tillsammans i denna bok tagit upp betydelsen och innebörden av olika upplevda traumatiska händelser som flyktingarna går igenom. Dessa kan vara i form av politisk förföljelse, förtryck, fängelse, krig och allvarliga förluster. Eftersom mitt intresse vilar på det kommunala flyktingmottagandet intresserar jag mig för det författarna skrivit om flyktingmottagandet. Författarna menar att den första tiden i det nya landet banar vägen för hur flyktingens väg in i samhället ser ut²⁵. Detta kopplas till mottagandets inverkan på de ensamkommande barnen. ”På många sätt är detta en reinkarnation, ett pånyttfödande. Ur askan ska en ny identitet resa sig. Den som hamnar snett från början fortsätter lätt på den inslagna banan”²⁶. Dessutom menar författarna att ett flyktingmottagande som inkluderar en lång väntetid på besked om uppehållstillstånd innebär stora påfrestningar för flyktingen. ”Barn och vuxna far i en ständig pendelrörelse mellan hopp och förtvivlan”²⁷.

²²Lundberg, Anna och Dahlqvist, Lisa ”Unaccompanied child seeking asylum in Sweden: Living conditions from a child-centred perspective” i *Oxford Journals Social Sciences Refugee Survey Quarterly* 2012 Nr:31 s: 54-75

²³Hesse, Marie *Ensamkommande men inte ensamma: Tioårsuppföljning av ensamkommande asylsökande flyktingbarns livsvillkor och erfarenheter som unga vuxna i Sverige*. Stockholm: Stockholms universitet, Pedagogiska institutionen 2009

²⁴ Angel & Hjern blabla

²⁵ Angel & Hjern sid 127

²⁶ Angel & Hjern sid 127

²⁷ Angel & Hjern sid 128

Många flyktingar drabbas av psykosomatiska besvär på grund av väntan på beslut. Därmed är det vanligt att flyktingar på flyktingförläggningar lider av djup depression, aggressivitet, psykisk insufficiens samt av självdestruktiva handlingar. Författarna menar även att flyktingar snabbt kommer i kontakt med sociala institutioner, som har stora krav på insyn och kontroll. För flyktingar som flytt från torterande förhållanden kan det bli särskilt svårt att stå ut med en sådan situation. Man vill inte känna sig beroende av någon social institution. ”Dels tar det ofta lång tid innan de kommer ut i arbetslivet och försörjer sig själva, dels reaktiverar beroendet av socialassistenten minnen av beroendet av torteraren”²⁸.

Elsie C. Franzén (2001) beskriver och behandlar i sin bok ”*Att bryta upp och byta land*” identitetsförluster, språksvårigheter, flyktingskap, främlingsfientlighet samt problemen med att finna ett arbete²⁹. Franzén är docent i pedagogik samt leg. psykolog och psykoterapeut. Författaren menar i sin bok att de flesta människor som bryter upp och byter land genomgår en livsavgörande händelse³⁰. Flytten är nästan omöjlig att förbereda psykiskt, även om man är praktiskt och fysiskt förberedd. Därmed hamnar flyktingar lätt i traumatiska kristillstånd. ”I det nya landet kommer vi att befinna oss i »en sådan livssituation att ens tidigare erfarenheter och inlärd reaktionssätt inte är tillräckliga för att man skall förstå och psykiskt bemästra den aktuella situationen» (Cullberg, 1975)”³¹. Författaren menar inte att varje person som immigrerat upplever en psykisk kris. Hon menar snarare att ut- och invandringen i sig är livsommelvärd för de flesta och att dessa processer lämnar spår i den individuella personligheten³².

Franzén hävdar vidare att den första tiden efter ankomsten anses vara positiv och spännande. Man blir särskilt observant för likheter och skillnader mellan det nya och det man är van vid. Det kan vara i frågan om bostäder, klädsel och mat. Efter ett tag börjar man vänja sig vid det nya livet och vardagen tränger sig in i invandrarens liv. Det är trots allt i det nya landet som man kanske ska förbli³³. Franzén hävdar att hon inte träffat någon som inte velat lära sig det nya språket, men att de flesta trott att språkinläringen skulle vara enklare³⁴. I likhet med Franzéns studie har den brittiska sociologiprofessorn Les Back, i sin bok ”*The Art of*

²⁸ Angel & Hjern 2004 sid 128

²⁹ Franzén, Elsie C. 2001. *Att bryta upp och byta land*. Bokförlaget Natur och Kultur.

³⁰ Franzén 2001 sid 54

³¹ Franzén 2001 sid 54

³² Franzén 2001 sid 55

³³ Franzén sid 57

³⁴ Franzén 2001 sid 38

*Listening*³⁵ hävdar att det finns "ett färdigt manus" för migranter när de kommer till mottagarlandet, som gör det svårt för migranter att uttrycka annat än tacksamhet gentemot mottagarlandet³⁶. Ulrika Wernesjö, doktorand som studerar exkludering och rasism, menar att det finns flera förklaringsmodeller till varför barnen känner tacksamhet till mottagarlandet³⁷. En av dessa förklaringsmodeller är att tidigare och nuvarande erfarenheter kan vara avgörande för förståelsen av tacksamhet ur barnens perspektiv. Möjligtvis kan barnens tacksamhet förändras över tiden. Det kan bero på om det ensamkommande barnet får permanent uppehållstillstånd eller inte³⁸.

Marie Hessle (2009) undersöker i sin avhandling inom pedagogik "*Ensamkommande men inte ensamma – tioårsuppföljning av ensamkommande asylsökande flyktingbarns livsvillkor och erfarenheter som unga vuxna i Sverige*"³⁹ hur ensamkommande flyktingbarn hanterar livsvillkor samt utmaningar i Sverige. Dessutom var syftet med Hessles studie att undersöka livsvillkoren för ungdomarna i sina ursprungsländer samt varför de flytt till Sverige⁴⁰. Huvudresultaten i Hessles studie visade att barnen/ungdomarna lyckats etablera sig i en gynnsam situation som unga vuxna. Detta gällde för de barn/ungdomar som stannat i Sverige efter att ha fått sina permanenta uppehållstillstånd. En andra slutsats är att barnen/ungdomarna kom ensamma till Sverige men att de inte förblev ensamma. Majoriteten togs hand av släktingar som redan befann sig i Sverige medan andra sökte till sig personer som tillhörde samma transnationella nätverk för att lättare etablera sig och socialisera sig i Sverige. Hessles slutsats har varit av betydelse för min studie. Detta har tagits upp under intervjuerna då respondenterna har fått berätta om deras sociala nätverk. Konkret har jag frågat hur viktigt det är för respondenterna att ha kontakt med någon från ursprungslandet. En tredje slutsats är att barnen/ungdomarna ställdes inför utmaningar under tidsavgränsade perioder i processen som börjat redan från hemlandet⁴¹. En fjärde och sista slutsats är att "Ett transnationellt perspektiv

³⁵ Back, Les (2007). *The Art of Listening*, Berg, Oxford/New York sid 42

³⁶ Back 2007 sid 42

³⁷ Wernesjö, Ulrika (2012). *Talking about exclusion and racism – Challenges in the interview situation and analysis*. Abstract vid workshop med Nordic Network for Research Cooperation on Unaccompanied Refugee Minors (NordURM), 29 februari – 1 mars 2012

³⁸ Wernesjö 2012

³⁹ Hessle, Marie *Ensamkommande men inte ensamma: Tioårsuppföljning av ensamkommande asylsökande flyktingbarns livsvillkor och erfarenheter som unga vuxna i Sverige*. Stockholm: Stockholms universitet, Pedagogiska institutionen 2009

⁴⁰ Hessle sid 141

⁴¹ Hessle sid 142

kan kasta ljus över de ungas viktiga gränsöverskridande nätverkskapande, med betydelse för deras socialisation och gynnsamma etablering i Sverige”⁴².

Ravi K. S. Kohli, professor i barns välfärd och välbefinnande i Storbritannien⁴³, menar att det generellt sätt, saknas kunskap om de ensamkommande barnens liv före migrationen till mottagarlandet⁴⁴. Kohli menar att möjligheten går förlorad av att se de ensamkommande barnen som vanliga människor i ett vardagligt sammanhang. Detta beror på att forskning har fokuserat på vad som händer med barnen efter deras ankomst och inte tidigare, som om de ensamkommande barnens liv börjar då de anländer till mottagarlandet⁴⁵. Kohli diskuterar även ett fenomen som han väljer att kalla *the sound of silence*. Detta fenomen innebär att barnen sällan berättar om sin bakgrund och om sin flyktresa. Det kan bero på att de ensamkommande barnen inte alltid vill eller är i stånd att berätta om sina upplevelser. Kohli menar att de ensamkommande barnens sparsamma berättelser kan bero på olika faktorer. En av dessa faktorer kan vara att barnen har rädsla för något eller ett sätt för dem att hantera sitt uppbrott från familj och ursprungsland. Detta gäller både vid ankomsten samt även under vistelsen på de olika boendena såsom transit- och asylboenden. Även Kohlis slutsatser har varit av betydelse för min egen studie då jag undersökt vem respondenterna berättat sina berättelser för, och vem de är villiga att berätta för. Tystnaden är därmed avsiktlig och tillåter att barnet helar sig med tiden. ”He asserts that forced migration leaves people temporarily disorientated, as if they were frozen—a type of 'psychological hypothermia'—and they need to thaw out, in order to proceed with ordinary living again”⁴⁶. Kohli refererar dessutom till andra studier som menar att barnens tystnad om sina bakgrunder och sin resa kan bero på att barnen känner en ”funktionell misstro” t.ex. gentemot statliga myndigheter. Barnen blir därmed väldigt selektiva i sitt berättande av rädslan för att sändas tillbaka till sina ursprungsländer. De berättar endast om saker som skulle kunna gynna deras asylansökan och deras fortsatta liv⁴⁷.

Jan-Paul Brekke, en norsk sociolog, har gjort en studie som berör asylsökandes handlingsstrategier under väntan på sitt ansökningsbesked. I Brekkes studie framgår det att de

⁴² Hessle sid 143

⁴³<http://www.beds.ac.uk/howtoapply/departments/appliedsocialstudies/staff/other-staff-profiles/ravi-kohli>
hämtat 2015-12-15

⁴⁴Kohli, Ravi K. S. (2006). *The Sound Of Silence: Listening to What Unaccompanied Asylum-seeking Children Say and Do Not Say*. British Journal of Social Work, vol 36, sid 708

⁴⁵ Kohli 2006 sid 708

⁴⁶ Kohli 2006 sid 710

⁴⁷ Kohli 2006 sid 710-712

ensamkommande barnen finner svårigheter och dubbla utmaningar i att skaffa sig ett nytt nätverk under sin tid i transit⁴⁸. Eftersom barnen inte vet ifall de får stanna eller inte blir det svårt att prioritera relationsskapande aktiviteter. Detta gör att barnen skapar sig ett *temporärt socialt system*. Detta innebär att barnen själva väljer ut vilka personer de vill/vågar umgås med förhoppning om att de ska slippa lämna landet och återvända till sitt ursprungsland⁴⁹.

Syftet med studien är att undersöka huruvida de ensamkommande barnens upplevelser av den kommunala hanteringen av transit- och asylboenden i Malmö ser ut samt till vilken del dem upplever att deras behov tillfredsställs på boendet. Min studie har ingen direkt motsvarighet inom den tidigare forskningen. Min studie fokuserar mer på barnens egna upplevelser och uppfattningar. Dock finns ett flertal viktiga slutsatser bland tidigare forskning som anses användbara inom min egen studie. Bland dessa anses Angel & Hjerns slutsats om betydelsen av att det går rätt till för flyktingar redan vid mottagandet, för att flyktingen ska fortsätta på rätt väg in i samhället. Detta bidrar med en förståelse av mottagandet. En annan är Kohlis så kallade fenomen *the sound of silence*. Detta bidrar med en förståelse av barnens sociala nätverk. Andra skillnader mellan min studie och tidigare forskning är att min studie är rumsavgränsad till Malmö. Ingen redovisad tidigare forskning har studerat ensamkommande barns upplevelser i Malmö. Tidsmässigt finns även en distinktion mellan min studie och den forskning som redovisats. De flesta undersökningar som redovisats gjordes mellan år 2001-2012. Det innebär att min studie är ”ny” och förhoppningsvis kommer att bidra med ny kunskap inför framtida studier och förändringsarbeten. Dessutom har de flesta forskarna och författarna använt sig av liknande metoder för att genomföra sina studier, intervjuer av olika slag. Jag har använt mig av semistrukturerade intervjuer.

⁴⁸Brekke, Jan-Paul (2004). *While we are waiting – Uncertainty and empowerment among asylum-seekers in Sweden*, Institutt for samfunnsforskning, Oslo sid 38

⁴⁹ Brekke 2004. Sid 38

2. Bakgrund

2.1 Det lokala mottagandet och dess olika aktörer

Flera myndigheter och kommunen är delaktiga i mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar. I min studie kommer Socialtjänsten och kommunen att vara mest berörda.

Eftersom min studies syfte inte berör asylprocessen kommer jag redovisa för Migrationsverket funktion i övergripande drag.

Kommunens ansvar

”Kommunen har det yttersta ansvaret för att vuxna, barn och ungdomar som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver”⁵⁰. Ensamkommande barn har rätt till socialtjänstens stödinsatser samt rätten till skolgång, precis som alla andra barn i Sverige. Socialtjänsten är en av de betydelsefulla myndigheter som ansvarar för de ensamkommande barnens skolgång, utredning av barnens stödbehov, placeringsform samt en del andra insatser⁵¹. Kommunen ansvarar även för att förse barnen med ett tillfälligt boende när de anländer till Sverige, så kallad ankomstkommun. Detta gäller för den kommun där barnet gör sig till känna för svensk myndighet. ”Detta innebär att samtliga kommuner kan bli ankomstkommuner”⁵².

Med hjälp av överförmyndaren ska en god man utses för de ensamkommande barnen⁵³. Den gode mannens uppgift är att agera vårdnadshavare och förmyndare när en sådan saknas. Den gode mannen har därmed rätt och skyldighet att ansvara för det ensamkommande barnets personliga förhållanden och angelägenheter. Det innebär angelägenheter som kan vara personliga samt ekonomiska och rättsliga⁵⁴. Den gode mannen har ett temporärt uppdrag som automatiskt upphör när barnet blir 18 år, får uppehållstillstånd eller får avslag och har lämnat landet. Det finns inget försörjningskrav från den gode mannens sida gentemot barnet, utan det ansvaret vilar på familjehemmet eller HVB-boendet eller socialnämnden.

Landstingets ansvar

⁵⁰<http://skl.se/integrationsocialomsorg/socialomsorg/barnochunga/placeradebarnochunga/ensamkommandebarnochunga/kommunensansvar.3425.html> hämtat 2015-12-29

⁵¹ Ibid.

⁵² Ibid.

⁵³<http://skl.se/integrationsocialomsorg/socialomsorg/barnochunga/placeradebarnochunga/ensamkommandebarnochunga/overformyndaregodman/godman.3609.html> hämtat 2015-12-29

⁵⁴ Ibid.

Landstinget ansvarar för att de ensamkommande barnen ska få den vård som dem behöver, precis som alla andra barn i Sverige⁵⁵. Vården innefattar psykisk samt fysisk vård. Dessutom ansvarar landstinget för att de ensamkommande barnen får den tandvård de behöver.

Detsamma gäller barn som redan har uppehållstillstånd vid ankomsten till Sverige, t.ex. barn som kommit via anknytning. ”Det gäller även för barn som undanhåller sig verkställighet av avvisnings- eller utvisningsbeslut”⁵⁶. Staten ersätter landstingets kostnader för denna vård. Asylsökande har även rätten att genomgå en hälsoundersökning för att tidigt upptäcka akuta sjukdomar samt minska smittorisker.

Myndigheternas ansvar

”SKL, Migrationsverket, Skolverket, Länsstyrelserna och Socialstyrelsen har ett gemensamt ansvar för ensamkommande barn och unga”⁵⁷.

Socialtjänstens arbete med ensamkommande barn och ungdomar styrs och vägleds av Socialstyrelsen⁵⁸. Detta görs genom att Socialstyrelsen tar fram föreskrifter, allmänna råd samt vägledning⁵⁹. Detta stödande och vägledningen innefattar även hälso- och sjukvården i deras arbete.

Migrationsverket ansvarar för att ta emot och handlägga de ensamkommande barnens asylansökningar, anvisa en given kommun som ska ansvara för barnets omsorg och boende samt arbeta för att barnen som nekats uppehållstillstånd ska kunna återvända till sina hemländer⁶⁰.

⁵⁵<http://skl.se/integrationsocialomsorg/socialomsorg/barnochunga/placeradebarnochunga/ensamkommandebarnochunga/landstingetsansvar.3450.html> hämtat 2015-12-29

⁵⁶ Ibid.

⁵⁷<http://skl.se/integrationsocialomsorg/socialomsorg/barnochunga/placeradebarnochunga/ensamkommandebarnochunga/myndighetersansvar.3796.html> hämtat 2015-12-29

⁵⁸ Ibid.

⁵⁹<http://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Om-ensamkommande-barn-och-ungdomar/Olika-myndigheters-ansvar.html> hämtat 2015-12-29

⁶⁰ Ibid.

3. Teori

I min studie kommer jag att utgå från två teorier, Bourdieus och Maslows, eftersom jag anser att de kan verka som ett supplement till varandra inom min analys. Teorin ska verka som ett ramverk och hjälpmedel som ska hjälpa mig att förstå och/förklara den existerande informationen om det studerade objektet, därmed de ensamkommande barnen och deras upplevelser/uppfattningar⁶¹. ”Vissa kvalitativa forskare hävdar dock att kvalitativa data kan och bör ha en viktig roll att spela även vid *prövningen* av teori”⁶². Bryman menar att det inte finns någon anledning till att kvalitativ forskning inte skulle kunna användas för prövning av teori som redan innan datainsamlingens början specificerats. Teorierna som är aktuella för min studie är Bourdieus teorier om fält, habitus och kapital samt Maslows behovstrappa. Eftersom min studie studerar upplevelser och uppfattningar av individers vardag är Bourdieus teorier, i viss mån, relevanta. Eftersom syftet är att undersöka hur barnen upplever att deras behov tillfredsställs under mottagandet, blir Maslows behovstrappa relevant att förhålla sig till i analysen.

3.1 Pierre Bourdieus teorier

Pierre Bourdieu var en fransk sociolog som levde under åren 1930-2002⁶³. Bourdieus undersökningar och analyser handlar ofta om förhållanden som kan te sig triviala och självklara för andra sociologer, det som vi alla konfronteras med i våra vardagsliv⁶⁴. Därmed utgår Bourdieus teorier från mikronivå (individnivå) och inte makronivå (sammanslagning). ”Händelser i människors vardagsliv, i skolan och med familjen, på fritiden eller arbetet är sociologiskt intressanta därför att de pekar på hur samhällets struktur är uppbyggd och vilka faktorer som skapar villkoren för dess fortlevnad”⁶⁵.

Bourdieu teori anser att individens handlingar är sociala och kollektiva. Genom att individen vistas i olika sociala miljöer, fält, formas individen av den plats som den befinner sig på⁶⁶. Detta innebär att individen tillägnar sig olika sätt att agera på samt att förhålla sig till beroende på den sociala miljön. Individen kan leva och möta många olika sociala miljöer

⁶¹Patel Runa & Davidson Bo (2011) *Forskningsmetodikens grunder: att planera, genomföra och rapportera en undersökning*, 4 uppl. Studentlitteratur, Lund sid 21-22

⁶² Bryman, Alan 2011. *Samhällsvetenskapliga metoder*. Liber AB. Stockholm. Andra upplagan. Sid. 348

⁶³ Carle. Jan 2007 *Pierre Bourdieu och klassamhällets reproduktion* i Månsson, Per (red) 2007. *Moderna samhällsteorier – Traditioner, riktningar och teoretiker*. Nordstedts Förlagsgrupp AB. Sid 381

⁶⁴ Carle, Jan 2007 sid 376

⁶⁵ Ibid.

⁶⁶ Carle, Jan) 2007 sid 406

under sin livstid. Därmed blir individens agerande format av de skilda erfarenheter som individen får i de olika miljöerna. Individen tillägnar sig ett habitus som möjliggör att individen agerar ”naturligt” i dessa olika miljöer⁶⁷.

Habitus innebär system av dispositioner och förfogande som får individer att handla, tänka och orientera sig i den sociala världen⁶⁸. Individens uppväxtförhållanden som införlivas genom familjen och skolan formar ett grundläggande habitus som följer individen resten av livet⁶⁹. ”Det sociala ursprunget utgör därför alltid grunden för individens habitus”⁷⁰. Genom handlandet inhämtar och skapar individen ett habitus⁷¹. Vanor, smak och värderingar syftar till individens habitus. Människor har olika förmågor att dra nytta av sina sociala erfarenheter båda under uppväxten och under nya situationer. Därför väver individen vid möten samman egna handlingsmönster och förhållningssätt med andra från annat socialt ursprung till en del av ett nytt habitus. Detta är inte bara en ytlig anpassning, det innebär snarare en helt ny livsstil och en djupare förändring hos individen⁷². Utvecklandet av ett habitus hos individer möjliggör en konkurrens och avancering inom deras fält, men individerna måste även anpassa sig till de nya förhållningssätten. Begreppet habitus kommer att hjälpa mig att analysera och förklara de ensamkommande barnens sociala nätverk samt deras anpassning till den nya sociala miljön. ”Habitus förändras genom en kamp om sociala positioner inom sociala konkurrensfält, vars positioner består av både reellt påtagliga (”materiella”) resurser och symboliska tillgångar”⁷³. Denna kamp och handlingsmönstren sker inom etablerade och avgränsade fält. Detta begrepp kommer att förklaras nedan samt de fyra former av kapital som Bourdieu urskiljer: det symboliska, sociala, ekonomiska och kulturella⁷⁴.

Fält

Fält är som ett system av relationer mellan positioner⁷⁵. Ett socialt fält är ett föränderligt område i samhället där både individer och institutioner strider om något de har gemensamt.

⁶⁷ Ibid.

⁶⁸ Broady, Donald 1998. *Inledning: en verktygslåda för studier av fält* sid 2. Finns i Broady, Donald (red) 1998 *Kulturens fält*. Göteborg. Bokförlaget Daidalos. Tillgänglig: <<http://skeptron.uu.se/broady/sec/p-98-kulturens-falt-inledn-o-frontmatter.pdf>> Hämtat 2016-01-01

⁶⁹ Ibid.

⁷⁰ Carle, Jan 2007 sid 407

⁷¹ Bourdieu, Pierre 1999. *Praktiskt förnuft: bidrag till en handlingsteori*. Göteborg. Bokförlaget Daidalos sid 19

⁷² Carle, Jan 2007 sid 407

⁷³ Carle, Jan 2007 sid 408

⁷⁴ Ibid.

⁷⁵ Broady, Donald 1998 sid 2

Ett exempel är inom litteraturens fält där man strider om rätten att döma den litterära kvaliteten⁷⁶. Därmed är varje fält ett självständigt slagfält med olika förhållningssätt och regler⁷⁷. De olika fälten består av samhället och olika samhällsklasser. Varje fält har en egen och särskild logik som är avgörande för vilka egenskaper som är rådande och gångbara i just det fältet. De olika egenskaperna som individerna besitter för att få tillträde till olika fält är relevanta i och med att inom olika fält utmärks olika egenskaper hos individerna. Inom det sociala fältet är nyttjar individer både ekonomiskt och socialt kapital. Dessa två kapitalformer är de viktigaste inom det sociala fältet. Det beror på att dessa två kapital ligger till grund för vilka egenskaper som används som konkurrensmedel mellan individerna, för att erhålla en högre social position inom hierarkin⁷⁸. Inom min studie är asylboendet ett socialt fält som respondenterna konkurrerar inom samt andra sociala rum.

Ekonomiskt kapital

Ekonomiskt kapital innebär tillgången till pengar och kapital, samt kännedom om ekonomins spelregler⁷⁹. Det är den vanligaste formen av kapital som ligger till grund för konkurrenskraften⁸⁰. Denna kapitalform är lättast att mäta på eftersom man mäter på individernas tillgång till pengar. Oftast ignorerar de rikaste grupperna i samhället kulturella och utbildningsinvesteringar, för att investera på de ekonomiska⁸¹. Genom detta kapital ska jag analysera och förstå de ensamkommande barnens ekonomiska situation, jag kommer att inkludera materiella och elektroniska ting såsom telefoner och datorer.

Socialt kapital

”Ett kapital kan vara det slag av tillgång en människa har tack vare sina förmånliga sociala kontakter (det sociala kapitalet)”⁸². Det sociala kapitalet kan vara i form av släktband, vänner, arbetskamrater⁸³. Kapitalet bygger på olika former av sociala nätverk och kontaktrelationer⁸⁴. Dessa bygger i sin tur på ett ömsesidigt erkännande och förutsätter ett symboliskt kapital. För att bibehålla samhällets förtroende och egen värdighet kan individer hämta stöd och status

⁷⁶ Ibid.

⁷⁷ Bourdieu, Pierre 1993. *Kultursociologiska texter*. 4. uppl. Stockholm: B. Östlings bokförlag Symposion. Sid 270

⁷⁸ Bourdieu, Pierre 1993 sid 270

⁷⁹ Carle, Jan 2007 sid 408

⁸⁰ Bourdieu, Pierre 1993 sid 279

⁸¹ Ibid.

⁸² Carle, Jan 2007 sid 408

⁸³ Broady, Donald 1998 sid 2

⁸⁴ Bourdieu, Pierre 1993 sid 280

från sitt sociala kapital. Detta kapital är svårare att mäta än det ekonomiska kapitalet⁸⁵. Inom min studie kommer detta begrepp att hjälpa mig analysera och förstå de ensamkommande barnens sociala nätverk och relationer med de andra ungdomarna på boendet, personalen på boendet samt myndighetspersonalen.

Kulturellt kapital

”Det kan vidare vara tillgångar man tillägnar sig genom utbildning och behärskandet av kulturens olika fasetter (...)”⁸⁶. Det kulturella kapitalet innebär ett kultiverat språkbruk och förtrogenhet med finkulturen⁸⁷. Kulturellt kapital är en gemensam och väldefinierad grund för kompetens som vidare erkänns av samhället⁸⁸. Det är lättare för individer att införskaffa kapital som är fältspecifika ifall man har ett högt kulturellt kapital. Detta kapital finns i vad vi vanligtvis benämner kultur, konst och musik samt det kapital som finns i utbildning och förhållningssätt. Det kulturella kapitalet är av betydelse om man vill högre upp i den sociala hierarkin och inta en högre maktposition i samhället, ifall man har ett lågt ekonomiskt kapital. Bourdieu syftar på finkulturen inom diskussionen om kultur, därmed är arbetarklass- eller invandrarkultur inte erkända kulturer inom perspektivet. Dessa två kulturer anses inte vara av vikt för att man ska kunna klättra inom samhällets makthierarkier eller för att nå sociala positioner av betydelse⁸⁹. Inom min studie ska detta begrepp användas vid diskussionen om språk- kunskaper och svårigheter mellan ungdomarna på boendet samt mellan ungdomarna och personalen.

Symboliskt kapital

”(...) de symboler eller attribut som man behöver behärska och känna till för att ständigt kunna uttrycka sin tillhörighet och konkurrensförmåga (det symboliska kapitalet)⁹⁰. Andra kapitalformer såsom kulturellt, ekonomiskt och socialt kapital kan omvandlas till symboliskt kapital⁹¹. För att det ska kunna ske behöver de uppfattas av sociala agenter. Sociala agenter är individer inom samma fält som individen konkurrerar om, fast med höga sociala positioner inom detta fält. De sociala agenterna kan därmed identifiera, erkänna och tillskriva de olika kapitalformerna ett värde. Genom detta värde identifieras, erkänns och tillskrivs även

⁸⁵ Ibid.

⁸⁶ Carle, Jan 2007 sid 408

⁸⁷ Broady, Donald 1998 sid 2

⁸⁸ Bourdieu, Pierre 1993 sid 269-286

⁸⁹ Bourdieu, Pierre 1993 sid 269-286

⁹⁰ Carle, Jan 2007 sid 408

⁹¹ Bourdieu, Pierre 1999 sid 97

individens konkurrensförmåga inom fältet⁹². Inom min studie kommer det symboliska begreppet att innebära erkännande och respekt för respondenterna från myndighetspersonal, boendepersonal, vänner och samhället. Detta berör även förståelsen och respekten ungdomarna emellan på boendet utöver människorna som de möter på boendet och utanför.

3.2 Abraham Maslows teorier

Uppsatsens teoretiska ramverk utgår även från Abraham Maslows motivationsteori som ofta illustreras i en pyramid eller trappa, Maslows behovstrappa⁹³. Maslows motivationsteori, och främst behovstrappan, anses vara relevanta för studien. Teorin hjälper mig att analysera och förstå mina respondenters utsagor och deras behov. Detta hjälper mig vidare för att uppnå syftet med studien, att undersöka huruvida de ensamkommande barnens upplevelser av den kommunala hanteringen av transit- och asylboenden i Malmö ser ut samt till vilken del dem upplever att deras behov tillfredsställs på boendet.

Abraham Maslow är en viktig psykolog och har varit en frontfigur inom den humanistiska psykologin⁹⁴. ”Maslow ville att man skulle fokusera på det som var positivt och gott hos människan, istället för att leta efter problem och negativa symptom”⁹⁵. Dock är Maslow mest känd för sina teorier om mänsklig motivation, som han presenterade teorierna år 1943⁹⁶.

Abraham Maslow menar att människor föds med specifika behov, utöver sin fria vilja⁹⁷. Vidare menar han att dessa behov som styr och motiverar våra beteenden och val egentligen är vår strävan att uppfylla dessa behov. ”Vårt beteende styrs alltså inte av biologiska drifter, undermedvetna konflikter, inlärning eller miljö. Det styrs av hur vi själva, med vår fria vilja, försöker tillgodose våra behov”⁹⁸. Vidare menar Maslow att vi föds med fem grundläggande behov⁹⁹. Dessa fem behov är ordnade i en hierarki, baserat på deras olika prioritet. Detta har kommit att illustreras till en pyramid eller trappa, som kallas Maslows behovstrappa/behovshierarki. Nederst i denna trappa/pyramid finns våra mest fundamentala behov som är viktigast för vår överlevnad, överst i trappan/pyramiden finns våra

⁹² Ibid.

⁹³ Phillips, Tove. 2013. *Psykologi 1*. Gleerups Utbildning AB. Första upplagan. Sid 45

⁹⁴ Phillips 2013 sid 45

⁹⁵ Ibid.

⁹⁶ Phillips 2013 sid 44

⁹⁷ Ibid.

⁹⁸ Ibid.

⁹⁹ Phillips 2013 sid 45

självförverkligande behov som är betydelsefulla på annat sätt än de grundläggande behoven¹⁰⁰.

Nedan följer en bild på en behovspyramid för en lättare förståelse av behovens ordningsföljd:

Det första och grundläggande steget i pyramiden är det kroppsliga/fysiologiska behovet¹⁰². Dessa överlevnadsbehov består av mat, dryck, sömn, vila och motion. Om någon av dessa behov skulle saknas lägger man all energi på att uppfylla behovet. Ett exempel är att man gör allt för att finna mat ifall man svälter.

Det andra behovet i pyramiden är trygghetsbehovet¹⁰³. Detta innebär att man söker behov av att trygga och säkra sitt liv. Detta kan vara flykt eller frånvaro från krig, tortyr, förföljelse eller annan typ av våld som individen kan utsättas för¹⁰⁴. Detta är ett behov som driver människor till flykt från t.ex. krig i deras hemländer.

Det tredje behovet är behovet av tillhörighet och gemenskap, därmed ett socialt behov¹⁰⁵. Detta behov säger sig självt, att vi har behov av att finna en gemenskap t.ex. genom relationer med familj, vänner eller arbetskamrater.

Det fjärde behovet är uppskattning¹⁰⁶. Det innebär att man som individ vill känna uppskattning för den man är och det man gör. Det kan vara i form av självförtroende eller

¹⁰⁰ Borg Karin & Lyanger Thomsen Ulrik 1997 Arbetspsykologi. I: Brörup Mogens, Hauge Lene, Lyager Thomsen Ulrik (red) 1997: *Psykologiboken – om barn, unga och vuxna*, Lund Studentlitteratur.s. 232- 233

¹⁰¹ Tillgänglig: <http://saraohman.se/2010/04/26/vad-du-vet-vet-aven-alla-andra/> hämtat 2015-12-22

¹⁰² Phillips 2013 sid 45

¹⁰³ Ibid.

¹⁰⁴ Ibid.

¹⁰⁵ Ibid.

uppskattning från andra människor. ”På den fjärde nivån finner vi behovet av en positiv självkänsla eller ”aktning” (i det ingår respekt för andra och självtillit)”¹⁰⁷.

Det femte och högsta samt sista behovet i pyramiden är det självförverkligande¹⁰⁸. Detta behov innebär att lyckas förverkliga oss själva samt våra drömmar. Dessa förverkligas genom att vi gör det vi själva vill. Detta behov kan nås genom att man utvecklar ett intresse, att man reser, man uppnår ett idrottsligt mål eller genom att förverkliga en dröm om att öppna eget¹⁰⁹. Man är vid detta stadie problemlösande och kreativ. Man har även uppnått acceptans både från sig själv och från andra.

Abraham Maslow menar att varje människa i grund och botten är god och social, men att bristen/strävan av att kunna uppnå ett visst behov kan påverka människor negativt¹¹⁰. Då skapas ett destruktivt beteende hos individen eller att individen trampar ner andra människor, som reaktion på sina otillfredsställda mål. Exempel på sådana handlingar är skada/mördande av andra pga. svält, män som känner sig otillfredsställd av sin fru söker uppskattning hos andra samt att barn som riskerar misshandel hemma (fysisk eller psykisk) saknar trygghet. Allt detta kan leda till ett aggressivt beteende som kompensation till behovshungern. ”Handlingar som omgivningen ser som ”onda” är alltså ofta våldsamma reaktioner på frustrationen över att inte kunna tillgodose de egna behoven”¹¹¹.

Jag har valt att utgå från Abraham Maslows behovsteori eftersom jag anser att den är relevant i förhållande till mitt insamlade material (intervjumaterialet). Jag har under mina intervjuer kunnat observera ett mönster som berör respondenternas olika behov och upplevelser efter ankomsten till Sverige i förhållande till de olika trappstegen inom teorin. Efter ankomsten till Sverige har högsta prioriteringen hos respondenterna varit att ha tak över huvudet samt mat på bordet, medan många i sina hemländer kanske uppnått de högsta trappstegen inom teorin. Därmed är Maslows teori relevant och applicerbar inom min studie. Fokus ligger på hur barnen upplever att deras behov tillfredsställs i förhållande till de nödvändiga behoven som återfinns i Maslows behovstrappa. Maslows teori ska verka som ett ramverk i analysen för att lättare analysera behovet hos barnen och hur de själva upplever att behovet tillfredsställs.

¹⁰⁶ Phillips 2013 sid. 46

¹⁰⁷ Eysenck Michael (Red) (2000) Psykologi Ett integrerat perspektiv: Lund Studentlitteratur. s. 497

¹⁰⁸ Phillips 2013 sid. 46

¹⁰⁹ Ibid.

¹¹⁰ Ibid.

¹¹¹ Ibid.

4. Metod

Metoden semistrukturerade intervjuer är aktuell för studien och är av kvalitativt slag. Den kvalitativa metoden har nyttjats för att kunna komma åt essensen i de ensamkommande barnens tankar och upplevelser. Metoden har nyttjats genom att jag använt mig av semistrukturerade intervjuer under mina möten med de fem ensamkommande barnen.

”Kvalitativa studier bygger på en forskningsstrategi där tonvikten oftare ligger på ord än på kvantifiering vid insamling och analys av data”¹¹². Det innebär att den kvalitativa metoden är tolkningsbar, induktiv och struktureringsbar¹¹³.

4.1 Semistrukturerade intervjuer

Jag har använt mig av semistrukturerade intervjuer för min undersökning, eftersom jag anser att det är den lämpligaste metoden för att kunna besvara mina frågeställningar. En semistrukturerad intervju innebär att forskaren utformar en intervjuguide som innehåller en specificerad lista över teman som ska beröras¹¹⁴. Respondenten har dock stor frihet till att besvara frågorna på sitt eget sätt. Forskaren/intervjuaren behöver inte ställa frågorna i den ordning som de är listade i intervjuguiden. Dessutom har forskaren friheten att ställa följdfrågor om hen anser att respondenten sagt något som skulle kunna formuleras vidare eller bättre. Till största del ställer forskaren frågorna i samma ordning som i intervjuguiden och med samma formulering och uttryckssätt¹¹⁵. Därmed blir intervjuprocessen anpassbar till eget behov. ”Tonvikten måste också ligga på hur intervjupersonen uppfattar och tolkar frågor och skeenden, det vill säga på det som intervjupersonen upplever vara viktigt vid en förklaring och förståelse av händelser, mönster och beteenden”¹¹⁶. Intervjuerna ska lämna utrymme för respondenterna att ta upp teman som de är speciellt intresserade av och besvara frågorna tillhörande det tema. Därmed har intervjuerna ett visst mått av struktur. Denna typ av intervjuer tenderar att kallas för djupintervjuer eller kvalitativa intervjuer. ”Det slags intervjuer som genomförs i en kvalitativ undersökning är karaktäristiska även för det som kallas livshistorier eller *livsberättelser* (”life histories”) och *muntlig historia* (...)”¹¹⁷. Eftersom forskare är intresserade av vad och hur något sägs är det vanligt att man under

¹¹² Bryman, 2011 Sid. 340

¹¹³ Bryman 2011 Sid 340

¹¹⁴ Bryman 2011 sid 415

¹¹⁵ Ibid.

¹¹⁶ Ibid.

¹¹⁷ Ibid.

semistrukturerade intervjuer använder sig av bandspelare för inspelning¹¹⁸. Detta medel är det bästa för att inte bli distraherad av att behöva föra anteckningar under intervjuens gång. Det finns medvetenhet om att det kan kännas ovant/hotfullt för respondenten att bli inspelad, därmed var jag noga med att de godkände och tillät inspelningen och att de skrev under ”samtyckesblanketten”.

4.2 Urval och tillvägagångssätt

Till studien har fem ensamkommande barn intervjuats på ett boende i Malmö. Tre av informanterna kommer från Afghanistan och resterande två kommer från Syrien. Totalt finns det 12 ensamkommande barn på boendet. Boendet är ett asylboende för asylsökande som redan besökt Migrationsverket och som därefter blivit placerade på just det boendet. Därmed inte ett transitboende som barnen kommer till direkt när de kommer till Sverige, detta är en aning mer permanent boende för barnen. Alla barn/ungdomar är pojkar, fanns inga flickor. Medvetenhet finns kring antalet respondenter, att det är få. Dock kan denna studie anses som representativ då jag intervjuat fem av tolv möjliga informanter på boendet. Min förväntan var att intervju alla tolv på boendet, men dessvärre var det endast sex som var villiga att ställa upp på en intervju. Den sjätte personen var sjuk då jag skulle intervju honom och kunde därmed inte intervjuas. Därefter ställde han in sitt intresse av att delta.

Genom en familjevän fick jag kännedom om boendet som jag vidare kontaktade för att undersöka ifall det fanns intresse för deltagande i min studie. Till min fördel ville fem barn delta och bidra med att berätta om sina upplevelser. Eftersom syftet med studien är att undersöka huruvida de ensamkommande barnens upplevelser av den kommunala hanteringen av transit- och asylboenden i Malmö ser ut samt till vilken del de upplever att deras behov tillfredsställs på boendet, var det viktigt för mig att barnen deltog, och inte personalen. Jag bestämde en specifik dag med personalen på boendet för att komma dit och intervju de aktuella barnen. Jag besökte boendet fyra gånger. Första gången gick jag dit för att presentera mig själv för barnen och personalen. Andra dagen hade jag två intervjuer, med pojkarna från Syrien. Den tredje dagen intervjuade jag ytterligare två pojkar, från Afghanistan. Den fjärde dagen intervjuade jag den femte killen, som även han kommer från Afghanistan.

Jag utgick ifrån semistrukturerad form på mina intervjuer. Det innebär jag att inte antecknade under intervjuernas gång, för att kunna vara lyhörd och lyssna på det respondenten har att

¹¹⁸ Bryman 2011 sid 428

bidra med. Dessutom behöver man ibland ställa följdfrågor till något som deltagarna säger, detta är mer möjligt att göra vid inspelning av intervjun. Genom att visa förståelse för det respondenterna sa skapade jag ett förtroende. Gällande de två respondenterna från Syrien uppstod ett visst förtroende direkt, antagligen för att de kände att det fanns en viss gemenskap mellan oss såsom språkliga och kulturella. Därmed kände jag att intervjuerna gick bra till. Jag hade utformat en intervjuguide som jag tagit med mig och som jag till största del utgick ifrån. Men det blev mycket egna frågor också, följdfrågor till något som respondenten kan ha sagt som är intressant för studien.

Till mina två intervjuer med pojkarna från Syrien behövdes ingen tolk eftersom jag kan arabiska. Därmed intervjuades pojkarna på arabiska. De resterande tre pojkarna talade Dari, vilket jag inte kan tala. En från personalen kunde tala deras språk och agerade därmed tolk under intervjuerna. Det fungerade bra med henne som tolk eftersom hon kunde bra svenska. En nackdel som rör tolkar är att tolken ibland kan missuppfatta en fråga och därmed föra den vidare på felaktigt sätt. Då ökar risken för att jag inte får ett svar som är relaterat till just den fråga jag ställt. Jag upplevde inte att jag hade ett sådant problem under mina intervjuer, och när det väl hände repeterade jag frågan på ett mer förståeligt sätt för tolken för att få ett nytt svar.

4.3 Etiska principer

Jag har inom min studie förhållit mig till de etiska principer som råder inom kvalitativ forskning. Dessutom har jag varit särskilt noga med att beakta dessa etiska principer eftersom det handlar om barn. De etiska principerna är informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet samt nyttjandekravet¹¹⁹. Jag har förhållit mig till informationskravet genom att innan intervjuernas början, skrivit ett personligt brev till deltagande med studiens syfte, om deras rätt att förbli anonyma, att deltagandet är frivilligt samt att de kan lämna studien när de helst önskar. Barnen har dessutom haft möjlighet att ställa frågor som berör min studie ifall något varit oklart eller om de haft vidare funderingar kring min studies olika moment¹²⁰. Barnen fick även skriva under en samtyckesblankett innan intervjuens början där dem skrev under att de helt frivilligt vill delta i studien, att de godkänner inspelning av

¹¹⁹ Bryman 2011 sid 131

¹²⁰ Bryman 2011 sid 131

intervjun, att de har rätt att förbli anonyma samt att de kan lämna intervjun om de inte vill fortsätta mer¹²¹.

Konfidentialitetskravet som innebär att deltagarnas personuppgifter behandlas med största konfidentialitet har varit viktigt för mig¹²². Dessa har jag haft i säkert förvar tillsammans med samtyckesblanketterna som deltagarna skrivit under. Jag har även inspelningarna från intervjuerna på ett eget USB som jag har undagömt hemma. Gällande nyttjandekravet har jag försäkrat barnen och personalen på boendet att materialet som jag fått fram endast kommer att användas till min studie. Därefter kommer alla inspelningar att raderas (på begäran av ett barn)¹²³. Jag har varit noga med att förhålla mig till dessa fyra etiska krav, både för min del och för barnens egen del.

4.4 Källkritik

”Reliabilitet (tillförlitlighet) rör frågan om huruvida resultaten från en undersökning blir desamma om undersökningen genomförs på nytt, eller om de påverkas av slumpmässiga eller tillfälliga betingelser”¹²⁴. Eftersom det inom min studie rör som om semistrukturerade intervjuer har jag försökt att ha så hög tillförlitlighet som möjligt inom studien. Det har jag gjort genom t.ex. att upprepa min fråga eller mitt svar vid misstolkningar, samt förklara syftet med min fråga vid otydligheter. Dessutom har jag varit noga med att allt är tydligt och klart vid närvaron av tolken/personalen som deltog under tre av mina intervjuer. Jag upprepade mig även för henne för att undvika misstolkningar. Men även om det skulle vara så att jag får olika svar på samma fråga, behöver det inte innebära att studien har en låg tillförlitlighet. Det kan bero på att respondenten ändrat åsikt eller uppfattning om något jag frågat om, och tänkt till efter att ha besvarat frågan första gången. Det kan även bero på att respondenten varit med om någon specifik händelse, upplevt något nytt, samlat på sig ny erfarenhet eller lärt sig något nytt. Därmed ska tillförlitligheten mätas mot den aktuella situationen som råder just vid intervjutillfället.

”Validitet handlar således om huruvida man ”observerar, identifierar eller `mäter` det man säger sig mäta”¹²⁵. Eftersom detta inte är en kvantitativ studie har begreppet validitet en aning annorlunda betydelse. Bryman menar att många kvalitativa forskare diskuterat huruvida

¹²¹ Bryman 2011 sid 132

¹²² Ibid.

¹²³ Ibid.

¹²⁴ Bryman 2011 sid. 49

¹²⁵ Bryman 2011 sid 352

begrepp som validitet och reliabilitet är relevanta för kvalitativa undersökningar¹²⁶. Han menar att många menar att begreppens innebörd behöver ändras. ”Frågan om validitet verkar till exempel nästan definitionsmässigt rymma konnotationer som rör mätning”¹²⁷. Han menar vidare att intern validitet innebär att det finns en överrensstämmelse mellan forskarens observationer och de teoretiska idéer som forskaren utvecklar. Därmed har jag stärkt validiteten i min studie genom att närvara på boendet vid tre tillfällen, och därmed kunna säkerställa en hög grad av överrensstämmelse mellan begrepp och observationer¹²⁸. Jag har redogjort för mitt tillvägagångssätt samt för upplägget av min studie.

En studie som erhåller hög tillförlitlighet och hög validitet resulterar i högre pålitlighet för studien och dess resultat. Det är var jag har strävat efter.

¹²⁶ Bryman 2011 sid 351

¹²⁷ Ibid.

¹²⁸ Bryman 2011 sid 352

5. Resultat och analys

Jag har i min studie delat upp analysen och redovisningen av intervjuerna i olika teman: mottagandet, boendet, socialt nätverk och framtiden i Sverige. Dessa teman ska bidra med en lättare redovisning av informationen som respondenterna bidragit med under intervjuerna. Det blir även lättare att analysera intervjuerna i förhållande till mitt syfte och mina frågeställningar, till Bourdieus och Maslows teori samt tidigare forskning. I transkriberingen har jag valt att korrigera det som sägs och göra det en aning mer grammatiskt korrekta, samt att ta bort konstiga läten och markerat pauser. De fem unga killarna som deltar i studien har varit här i ca två månader. Två ungdomar kommer från Syrien och tre från Afghanistan. Jag har valt att i resultat och analysdelen ge respondenterna fiktiva namn för att dölja deras riktiga namn. Dessa kommer att vara: Ingmar, Anton, Yngve, Jonas och Magnus.

Eftersom jag av sekretesskäl inte kan ange adressen på boendet, ska jag berätta kort om miljön på boendet. Jag togs väl om hand av personalen som jobbar där. De visade en stor förståelse för min studie och hur viktigt det var för mig att få höra om ungdomarnas egna upplevelser. Därmed var det med hjälp av personalen som jag kom i kontakt med ungdomarna. Väl på boendet var det lugnt, man kunde höra afghansk musik någon enstaka gång då jag varit där. Annars kunde man höra hur killarna satt och spelade tv-spel. Det fanns alltid två personal på plats när jag var där.

5.1 Mottagandet

Angel & Hjern menar att den första tiden i det nya landet banar vägen för hur flyktingens väg in i samhället ser ut¹²⁹. De menar att den som hamnar snett från början lätt fortsätter på den banan. Detta kan till viss del motverkas genom ett gott mottagande och ett gott första intryck av Sverige. Detta innebär att de ensamkommande barnen tas om hand redan från början och att de redan vid ankomsten får en plats att sova på¹³⁰, tills man blir anvisad till en anvisningskommun strax efter asylansökningen¹³¹. Innan respondenterna i denna studie blev anvisade till asylboendet där dem nu befinner sig, bodde de på ett transitboende. De bodde där mellan 1 – 20 dagar.

¹²⁹Angel & Hjern 2004 sid 127

¹³⁰http://skl.se/integrationsocialomsorg/socialomsorg/barnochunga/placeradebarnochunga/ensamkommande_barnochunga/kommunensansvar.3425.html hämtat 2015-12-29

¹³¹<http://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Om-ensamkommande-barn-och-ungdomar/Olika-myndigheters-ansvar.html> hämtat 2015-12-29

Ingmar:

”Jag var i Tomelilla. [...] Ungefär 15 dagar. Sen blev jag anvisad till detta boende”.

Anton:

”Nej, innan jag kom hit var jag i Trelleborg. Jag var i ett boende som detta och andra dagen kom min syster och hämtade mig till Hörby. Jag levde ett tag hos min syster, i mindre än en månad ungefär, och sedan stack jag till Migrationsverket i Malmö och bad om att få byta boende. Då kom jag till detta boende”.

”De tog oss med buss till Trelleborg [...]. Där fick jag äta och sova”.

Det innebär att respondenterna under en kort tid har bytt och vistats i olika sociala rum, fält. De olika fälten är myndigheterna, transitboendena samt i Antons fall systemens hem. Redan i mötet med myndigheterna såsom Socialtjänsten och Migrationsverket förväntas respondenterna skapa sig ett nytt habitus, ett som passar in i de nya sociala fält där de nu vistas. Eftersom alla respondenter blev mottagna av någon myndighet, eller själva letade upp en som t.ex. Migrationsverket, och blivit placerade på transitboenden kan man koppla detta till Maslows teori. Enligt deltagarnas egna utsagor har de fått tak över huvudet och mat på bordet redan under dag ett i Sverige. Dessutom har de kunnat känna sig trygga eftersom de inte riskerar förföljelse eller krig. De har hamnat i säkerhet i Sverige. Därmed är de två första trappstegen i Maslows teori uppnådda. Dessutom har de flesta av respondenterna uppnått det tredje steget genom att skaffa sig vänner redan på transitboendet.

Magnus:

”Det var bra. Men jag hade hittat några kompisar på det första boendet och plötsligt skulle jag separeras från de och komma hit och till en början var det ensamt. Men sen har jag fått nya kompisar”.

Yngve:

”Jo, det kändes bättre där eftersom jag redan kände två som var mina släktingar och att jag hade roligare där pga. just de släktingarna”.

Det tredje trappsteget innebär att man blir en del av en gemenskap, genom familj, vänner eller intimitet. Detta uppnåddes av vissa av respondenterna redan i detta tidiga stadiet som i transitboendet. Detta kan även kopplas till Bourdieus teori kring socialt kapital som innebär de olika sociala nätverk och kontaktrelationer en individ har. Magnus och Yngve anses ha haft ett stort socialt kapital genom vännerna och släktskapsbanden. Enligt Hessle kommer barnen/ungdomarna ensamma till Sverige, men att de inte förblir det¹³². Majoriteten tas om hand av släktingar som redan befinner sig i Sverige medan andra söker sig till personer som tillhör samma transnationella nätverk. Detta kan kopplas till framförallt Yngves utsaga. Yngve kände att han mådde bättre tack vare släktingarnas sällskap på boendet. Detta kommer att diskuteras vidare i analysavsnittet *Socialt nätverk*.

Åter till det kommunala mottagandet. Jag frågade deltagarna: *Hur upplevde du socialtjänstens mottagande/bemötande när du anlände till kommunen?* Nedan följer deras svar:

Ingmar:

”Helt perfekt. På bästa möjliga sätt”.

Anton:

”Jag fick ett utmärkt bemötande”.

Yngve:

”Jag fick endast lämna fingeravtryck på Migrationsverket, men jag upplevde att de var väldigt trevliga och snälla mot mig”.

Jonas:

”Det kändes bra och alla var väldigt väl bemötande och hon som tog emot mig verkade vara en snäll människa. Så jag upplevde att hon verkligen brydde sig”.

Magnus:

”Hon verkade snäll”.

Detta kan liknas vid Backs mening kring att migranter har svårt för att uttrycka annat än tacksamhet gentemot mottagarlandet¹³³. Även Wernesjö menar att det finns flera

¹³² Hessle 2009 sid 142

¹³³ Back 2007 sid 42

förklaringsmodeller till varför barnen känner tacksamhet till mottagarlandet¹³⁴. En av dessa förklaringsmodeller menar Wernesjö på att det dels kan bero på tidigare och nuvarande erfarenheter som kan vara avgörande för förståelse av tacksamhet ur barnens perspektiv. Respondenterna kände viss tacksamhet kring bemötandet av aktuell personal samt berörda myndigheter såsom Socialtjänsten och Migrationsverket. Därmed kan även detta kopplas till Maslows tre första trappsteg, bristbehoven, och man kan hävda att dessa tre steg uppnås hos respondenterna genom mottagandet. Mottagandet inkluderar tilldelning av boende och mat (fysiologiska behovet), säkerhet och trygghet (trygghetsbehovet) samt att tredje trappsteget berörs genom den ”snälla människan” (gemenskapsbehovet) som tar emot de ensamkommande barnen/ungdomarna. Utifrån Bourdieus teori om socialt kapital kan man även här koppla detta till relationen mellan ungdomarna och myndighetspersonalen. De fem respondenterna upplevde ett gott bemötande och därmed hade dem ett högt socialt kapital inom detta fält, på de olika myndigheterna.

När jag frågat vidare om respondenternas upplevelser kring stödet och den hjälp de fått av socialtjänsten, fick jag ett framträdande svar utav en av respondenterna.

Magnus:

”Jag är inte riktigt nöjd med Socialtjänsten. Det finns saker som jag känner att de borde ha gjort som de inte har gjort. Som t.ex. att det är trångt här och att det kan styras bättre och att pengarna till kläderna inte räcker eftersom jag behöver mer pengar till vinterkläder och vi inte får det”.

Även detta kan kopplas till Wernesjö som menar att barnens tacksamhet möjligtvis förändras över tiden¹³⁵. Det kan bero på om det ensamkommande barnet får permanent uppehållstillstånd eller inte. Detta kan kopplas till Magnus utsaga där han uttrycker sitt missnöje, fast i detta fall handlar det om det Socialtjänsten erbjuder honom och inte uppehållstillståndet. Detta kan kopplas till Bourdieus teori om det ekonomiska kapitalet. Att Magnus känner att pengarna inte räcker till innebär en brist i hans ekonomiska kapital. Magnus försökte höja sitt ekonomiska kapital genom att be om mer pengar, men lyckades inte få sin vilja igenom. I Magnus utsaga kopplar man även till Maslows första trappsteg. Magnus uttrycker ett missnöje, men han uppnår det första trappsteget, trots sitt missnöje. Magnus klagar över att pengarna inte räcker till, vilket betyder att han i första hand fått pengar.

¹³⁴ Wernesjö 2012

¹³⁵ Ibid.

Dessutom klagar han över att det är trångt på boendet, och även det innebär inte att behovet inte uppnås. Första trappsteget innebär att man uppnår överlevnadsbehoven genom mat, dryck, vila, sömn och motion¹³⁶.

Det man kan säga om mottagandet är att respondenterna uppnår bristbehoven, dvs. de tre första trappstegen i Maslows behovstrappa, vid det kommunala mottagandet. Det uppnås genom att Socialtjänsten samt kommunen förser respondenterna med boende, mat och trygghet. Dessutom berörs det tredje trappsteget (gemenskapsbehovet) genom att personalen på myndigheterna som mottagit barnen/ungdomarna har bemött dem med ett gott bemötande. Detta i sin tur har lett till att respondenterna känt tacksamhet gentemot personalen samt i viss mån känt att gemenskapsbehovet uppnåtts.

5.2 Boendet

Boendet är ett asylboende, ett boende där de ensamkommande kan bo under tiden som deras asylansökningar utreds och tills de fått beslut om uppehållstillstånd¹³⁷. På boendet anordnas olika aktiviteter som ungdomarna kan välja om de vill delta i.

Yngve:

”Nu har jag fritid dygnet runt egentligen (skrattar), eftersom vi inte börjat skolan ännu. Men vi har varit och simmar, spelat fotboll, varit på internet café, och lite sådant”.

Dessutom berättar Anton om vad han brukar göra en vanlig dag på boendet utöver aktiviteterna som anordnas av t.ex. personalen.

Anton:

”Vi spelar antingen Play Station, andra dagar går vi ut med personalen såsom till biblioteket eller ställe där vi kan spela biljard, vi går till staden för att t.ex. lära oss vägarna och vart restauranger finns. Vi fick buskort så att vi på egen hand kan ta oss runt och orientera oss själva. Ett månadskort laddat med pengar”.

Detta kan kopplas till Bourdieus teori på två olika sätt. Det första kan kopplas till att personalen på boendet förmodligen hjälper ungdomarna att utöka sina kapital och habitus

¹³⁶ Phillips 2013 sid 45

¹³⁷<http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Pressrum/Fokusomraden/Asylboenden.html> hämtat 2016-01-03

genom att ta ut de till olika fält att vistas i. Vidare kan det kopplas till ett förmodat försök från personalens sida att utöka ungdomarnas kulturella kapital t.ex. genom besöket till biblioteket. Biblioteket är ett speciellt socialt fält där olika individgrupper möts såsom lärare, studerande, skolbarn och många andra. Personalen har även bidragit med ett ekonomiskt kapital som resulterat i ett busskort som ungdomarna kunnat använda för att orientera sig i staden. Även detta anses vara kapital- och habitusutvecklande.

Om man vidare kopplar detta till Maslows teori kan man säga att ungdomarna uppfyller minst fyra av fem trappsteg. De uppfyller bristbehoven genom att t.ex. motionera runt i staden. De är i säkerhet samt att de är en del av en gemenskap bland boendevännerna samt boendepersonalen. Dessutom uppnås det fjärde trappsteget, uppskattning och självförtroende, genom att de även på egen hand kan lära känna staden. Att man har tillåtelse att vandra runt på egen hand innebär att det finns tillit från personalens sida samt självtillit på att man t.ex. inte kommer att gå vilse. Ifall man skulle gå vilse blir man på ett eller annat sätt tvungen till att fråga om hjälp. Det innebär att man tvingas prata på ett språk eller ett sätt för att göra sig förstådd om man inte kan språket. Om man lyckas göra sig förstådd kan det vara lite av ett självförverkligande, dvs. det femte och högsta steget i trappan. Det innebär att man är problemlösande och kreativ, vilket man till en viss del lyckats vara genom att hitta tillbaka igen på egen hand. Franzén hävdar dessutom att den första tiden efter ankomsten anses vara positiv och spännande¹³⁸. Man observerar skillnader mellan det nya och det gamla i form av bostäder, klädsel och mat.

På boendet får de en måltid (middag) varje dag mellan måndag till fredag av en cateringfirma, resterande dagar (helgen) tillagar ungdomarna och personalen mat själva på boendet. Detsamma gäller de resterande måltiderna under vardagen såsom frukost, lunch och kvällsmat. För den som vill tillaga egen mat finns alla ingredienser och redskap, så att man kan göra det man känner för. Personalen hjälper ungdomarna med det de behöver och beställer/köper in det som behövs.

Anton:

”De säger åt oss att vad vi än behöver eller skulle vilja ha, då hämtar dem det. Det är inte de som avgör vilken mat det blir. De handlar grejer till maten varje vecka. Och varje två har en egen hylla i kylskåpet och i frysen, så allt är

¹³⁸ Franzén 2001 sid 57

organiserat. Innan de går ut och handlar maten åt oss så säger de åt oss att de ska gå och oftast följer en av oss med dem i bilen. De säger alltid åt oss att skriva det vi vill ha på ett papper”.

Yngve:

”För det mesta äter vi två eller tre tillsammans. Vi lagar lite mat till frukost oh lunch och middag och så. Men ibland kan jag äta själv, att var och en fixar egen mat”.

Ingen bland ungdomarna på boendet brukar sitta och äta själv. Oftast sitter de flera tillsammans eller minst två-tre personer tillsammans. Det innebär att det sociala kapitalet är aktuellt och att det är högt bland ungdomarna vid måltiderna. Dessutom är det symboliska kapitalet aktuellt i detta skeende. Eftersom de flesta ungdomarna är från Afghanistan känner de en viss tillhörighet genom att de delar samma traditionella maträtter. Även här är bristbehoven i Maslows trappa uppnådda.

Respondenterna fick frågan: *Upplever du att du har haft inflytande/möjlighet att påverka på boendet?*

Ingmar, Magnus och Jonas gav korta svar om att de känner att de blir hörda och att de upplever att dem kan påverka på boendet. Anton gav ett mer utförligt svar kring denna fråga.

Anton:

”Alltså boendet här kan man inte klaga över, vad finns det att klaga över om vi har allt? Men generellt sätt om jag skulle bett om något, då hade jag fått det. Vad det än är. Alltså situationen är utmärkt som den är, men de sa åt oss ifall vi skulle vilja ha något eller liknande eller att ni inte gillar något, då kan ni berätta om det för oss.

Ja, de lyssnar. Självklart. Eftersom det hände en gång att en kille klagat över något och kort därefter ändrades det. Som t.ex. över maten så hämta de det varje dag, då klagade en av killarna, jag vet inte vem av dem, och nu får vi mat veckovis. Och vi har fått större mängder mat, tackar Gud”.

Fyra av respondenterna ansåg att de blir hörda och att de har möjlighet att påverka på boendet. Yngve höll inte med.

Yngve:

”Nej, jag upplever inte det”.

”Alla som bor här tänker på sig själva och det är ingen som accepterar någon annans åsikt eller någon annans vilja, utan var och en försöker att få fram sin egen vilja. Respekten bland killarna är det inte mycket av här. Det saknas en hel del”.

Därmed kan man säga att Yngves upplevelse av att inte kunna påverka inte beror på att personalen inte är lyhörd, utan att det inte finns något kollektivt tänkande bland ungdomarna. Dock ska det uppmärksammas att det endast är Yngve som påpekat detta, Magnus påpekade att det var tvärtom.

Magnus:

”T.ex. om maten då vi bad om mer varierande mat och de började personalen köpa mer varierande mat och sen bad vi om innetofflor och det fick vi också. Så jag känner att vi blir hörda”.

Därmed kan man säga att ungdomarna får materiella ting av personalen vid behov, detta höjer deras kapital vilket vidare kan höja deras position i det sociala fältet. Det är viktigt för individer att kunna påverka i det fält man befinner sig. Respondenterna upplevde att de har olika förmåga att påverka på boendet, men främst handlar det om att de ska vara ett kollektiv på något sätt. Genom att Magnus nämner ”vi” i sitt svar innebär det att det på något sätt funnits ett kollektivt behov av att få varierad mat samt att ha inomhustofflor. Dessutom kan det bero på individernas hierarkiska ställning och position inom fältet. Ungdomarna kan uppleva att de erhåller en högre hierarkisk ställning inom fältet ifall personalen är lyhörd på det ungdomarna säger. Det behöver inte innebära att alla ungdomarnas åsikter går igenom, det viktigaste är att personalen lyssnar på ungdomarnas förslag och behov. Å andra sidan kan ungdomarna som känner att de inte blir lyhörda av personalen besitta en lägre hierarkiskt ställning inom fältet. Eftersom boendet är ungdomarnas nya hem (i minst två-tre år) kan upplevelsen av att inte bli lyssnad påverka ungdomarna mycket. Det är trots allt inom detta fält, boendet, som man ska utveckla sina kapital, sitt habitus samt klättra upp till det högsta trappsteget i Maslows trappa. Det är på boendet som man ska självförverkliga sig själv samt erhålla respekt och bli lyssnad till. Men som sagt i detta fall är det endast Yngve bland

respondenterna som påpekat att han inte har inflytande på boendet, och det beror till stor del på att det inte verkar finnas ett kollektivt behov till det Yngve anser sig behöva.

5.3 Socialt nätverk

Enligt Jan-Paul Brekke finner de ensamkommande barnen svårigheter och dubbla utmaningar i att skaffa sig ett nytt nätverk under sin tid i transit¹³⁹. De ensamkommande barnen skapar sig då ett temporärt socialt system, eftersom de inte vet ifall de får stanna i landet eller inte.

Dessutom menar Hessle att de ensamkommande barnen sökte sig till personer som tillhörde samma transnationella nätverk för att lättare etablera sig och socialisera sig i Sverige¹⁴⁰. Ett exempel som stämmer in på det sistnämnda är Anton som träffar vänner utanför boendet, som också kommer från Syrien. Dessutom tillbringar han den mesta av sin tid med Ingmar, som även han kommer från Syrien.

Anton:

”Jag har min vän ”Ingmar” som du träffade innan mig. Sedan har jag några vänner som jag haft sedan min tid i flyktinglägret som också flytt hit till Malmö”.

Att skaffa sig eller ha gamla vänner som delar samma ursprung kan höja det sociala kapitalet hos individen. Man känner sig inte som en främling i det nya landet på samma sätt som när man umgås med människor som inte delar samma ursprung. Dessutom menar Maslow att gemenskapsbehovet är ett viktigt steg att uppnå för att gå över tröskeln till bristbehoven. Genom att Anton umgås med ungdomar som delar samma ursprung höjer det hans sociala kapital samt han uppnår gemenskapsbehovet. Dessutom uppfyller han dessa kapital och behov inom olika fält, på boendet samt ute i olika sociala arenor. Även Yngve tycker att det är viktigt med andra som kommer från samma ursprungsland.

Yngve:

”Jag tycker att det är viktigt. Det är bra om man kan kommunicera med varandra, om det hade varit någon som man inte kunde prata med då hade det varit väldigt jobbigt”.

¹³⁹ Brekke 2004 sid 38

¹⁴⁰ Hessle 2009 142

Magnus och Jonas instämmer genom att säga precis som Yngve under intervjuerna. Jag bad även respondenterna berätta om vilka personer som var viktiga för dem på boendet. Jag fick olika svar.

Ingmar:

”Det är jag och Anton eftersom vi båda talar samma språk, han är palestinsk syrian och jag är syrian”.

Anton:

”Här i Sverige är det min syster och hennes döttrar. Jag bryr mig inte om mig själv det är lugnt”

Jag frågade varför de är viktigast i hans vardag:

”För att jag har ingen annan här”.

I första hand ansåg Yngve att personalen är viktigast på boendet, särskilt personen som satt och tolkade under intervjun eftersom hon kunde deras språk. Dessutom tyckte han att vännerna på boendet också är viktiga, framförallt för att de kan samma språk. Magnus och Jonas instämmer med Yngves mening om att personalen och vännerna är viktigast, främst personalen.

Jonas:

”För att när man har problem så vill man ha någon att prata med, så det är självklart att det är viktigt och speciellt personalen att den är viktig när man har problem och när man behöver hjälp. Det är också viktigt med kompisar och den kontakten”.

På boendet kan man därmed säga att alla respondenter erhåller ett högt socialt kapital, både gentemot andra ungdomar samt till personalen. Dessutom uppnår alla respondenter gemenskapsbehovet. Det sociala kapitalet och gemenskapen beror främst på, enligt respondenterna själva, på att det finns ett gemensamt talat språk mellan ungdomarna och mellan ungdomarna och personalen. Personalen som arbetar på boendet består av en svensk, en iranier samt fyra andra irakier. Det innebär att alla ungdomar hade minst en personal som de kunde vända sig till som talade samma språk som dem.

Dessutom nämnde respondenterna att personalen spelade en stor och betydelsefull roll på boendet genom att agera problem- och bråklösare. Ingmar nämner under sin intervju att det finns tre killar på boendet som ständigt skapar problem för andra genom att förstöra för dem. Han ger ett exempel med att berätta om någon gång då de skulle spelat fotboll, då hade dessa tre gnällt om att de velat gå tillbaka till boendet. De tre killarna hade fått sin vilja igenom i slutändan och alla hade gått tillbaka till boendet igen. Ingmar menar att dessa killar är hatiska, inte bara mot honom utan mot alla andra också. Abraham Maslow menar att varje människa i grund och botten är god och social, men att bristen/strävan av att kunna uppnå ett visst behov kan påverka människor negativt¹⁴¹. Då skapas ett destruktivt beteende hos individen eller trampar ner andra människor, som reaktion på sina otillfredsställda mål. Detta kan vara en förklaringsmodell till dessa tre killars beteende. Även Yngve påpekar att det brukar vara bråk på boendet. Jag frågade om det brukade vara mycket bråk och vad han trodde att det berodde på. Han svarade såhär.

Yngve:

”Inte så mycket, men inte lite heller”.

”Det är såhär, de killar som har (börjar berätta om annat) det är väldigt vanligt att afghaner bor i Iran, men vi har både killar som har bott i Iran och de som har bott i Afghanistan, men det är samma sak för allihop. Det gäller alla. När de har bott i de länderna har deras mammor skött de väldigt bra och har alltid serverat mat till de och sådant, och nu plötsligt är de ensamma och ska tand om sig själva och det funkar inte riktigt. Så de vill köra samma ”race” här, att de tror att någon annan ska ta hand om de och liksom duka efter dem. De har inte lärt sig riktigt att de på något sätt ska sköta ett hem. Så oftast är bråken om det”.

Även detta förstärker Maslows teori om att det finns ett visst behov som ungdomarna strävar efter att uppnå, och när de inte kan göra det blir de aggressiva och destruktiva. Då minskar ungdomarna även på sina symboliska kapital genom att inte erhålla den respekt och det erkännande de är i behov av.

¹⁴¹ Ibid.

Ravi K. S. Kohli diskuterar ett fenomen som han kallar *the sound of silence*¹⁴². Detta innebär att barnen sällan berättar om din bakgrund och om deras flyktresa. Han menar att det kan bero på olika faktorer. En av dessa faktorer är att barnen helar sig och därmed är tystnaden avsiktlig. En annan faktor är att barnens tystnad om sina bakgrunder och om sin resa kan bero på att barnen känner en ”funktionell misstro” t.ex. gentemot statliga myndigheter. Därmed blir de selektiva och av rädslan om att skickas tillbaka till sitt ursprungsland berättar dem endast om saker som skulle kunna gynna deras asylansökan och deras fortsatta liv¹⁴³. Alla respondenter som jag intervjuat har berättat precis det Kohli menat på, att de inte berättar om deras bakgrund samt om deras resa i detalj. Respondenterna uppger att de har berättat kort om flyktresan och bakgrunden för boendeansvariga och myndighetspersonal såsom Socialtjänst och Migrationsverk. Det kan bero på att ungdomarna är rädda att mista sin trygghet och av någon anledning behöva återvända till sitt ursprungsland. Detta kan påverka det sociala och symboliska kapitalet i och med att man inte öppnar upp sitt hjärta för andra.

5.4 Framtiden i Sverige

Alla människor har drömmar om framtiden, inte minst ensamkommande barn. Enligt Franzén genomgår ensamkommande barn en livsavgörande händelse när de bryter upp och byter land¹⁴⁴. ”I det nya landet kommer vi att befinna oss i »en sådan livssituation att ens tidigare erfarenheter och inlärdade reaktionssätt inte är tillräckliga för att man skall förstå och psykiskt bemästra den aktuella situationen» (Cullberg, 1975)”¹⁴⁵. Författaren menar inte att varje person som immigrerat är i psykisk kris. Hon menar snarare att ut- och invandringen i sig är livsomvälvande för de flesta och att dessa processer lämnar spår i den individuella personligheten¹⁴⁶.

Ingen bland mina respondenter upplevdes befinna sig i psykisk kris, tvärtom alla var ivriga till att börja sitt nya liv och börja utvecklas till det bättre. Alla respondenter hade en gemensam begäran: att få börja gå i skolan och börja lära sig det svenska språket. Alla respondenter ville utveckla sitt kulturella kapital genom att utbilda sig. De talade om språkets betydelse för att kunna etablera sig och börja jobba. Angel & Hjern menar på att flyktingar inte vill känna sig

¹⁴² Kohli, Ravi K. S. 2006 sid 710

¹⁴³ Kohli 2006 sid 710-712

¹⁴⁴ Franzén 2001 sid 54

¹⁴⁵ Franzen 2001 sid 54

¹⁴⁶ Franzen 2001 sid 55

beroende av någon social institution¹⁴⁷. ”Dels tar det ofta lång tid innan de kommer ut i arbetslivet och försörjer sig själva, dels reaktiverar beroendet av socialassistenten minnena av beroendet av torteraren”¹⁴⁸. Anton har redan börjat studera svenska språket på egen hand, genom att personalen ordnar böcker åt honom.

Anton:

”Nej, jag pluggar svenska genom böcker som personalen fixat åt oss”.

Jag frågade vad han antar att han gör om fem år och han svarade med:

”Om fem år. PAUS. Om Gud låter mig leva till dess så hade jag velat studera bara. Allt möjligt. Allt som finns att studera i Sverige ska jag läsa till. Vad som helst, högskola, gymnasium, SFI, naturvetenskap, allt”.

Man kunde känna Antons iver på utveckla sitt kulturella kapital och erhålla en högre social position i samhället. Att man kan språket är en bra början till att bli en del av det svenska folket, anser Anton. Därför vill han börja med att lära sig språket och därefter utbilda sig genom att läsa upp till högskolenivå. Magnus, Yngve och Jonas instämmer i det Anton sagt.

Yngve:

”Jag tycker att Sverige är ett bra land om man vill utbilda sig. Så om jag får uppehållstillstånd så vill jag utbilda mig. Och om jag inte får det så vet jag inte vad jag ska göra”.

Jonas:

”Jag tycker att det känns väldigt bra att bo här i Sverige för att jag känner att jag har en möjlighet att utvecklas. Jag kanske också sitter som dig en vacker dag och ställer samma frågor. Och självklart är meningen med allt vi gör att man ska bli bättre och det är det som jag satsar på att bli, bli bättre på allting jag gör”.

Ungdomarna upplevs vilja konkurrera inom andra och nya fält än det de vant sig vid. Inom dessa fält vill de konkurrera om en högre maktposition inom den sociala hierarkin. Förutom att detta kopplas till Bourdieus kulturella kapital och fält kopplas detta även till Maslows behovstrappa. Ungdomarna strävar, precis som alla andra, efter att uppnå det femte och sista

¹⁴⁷ Angel & Hjern 2004 sid 128

¹⁴⁸ Ibid.

trappsteget, det självförverkligande steget. När man uppnått detta steg har man uppnått acceptans både från sig själv och från andra. Man har då lyckats förverkliga sina drömmar och lyckats göra dem till en verklighet. De fem respondenterna strävar efter att befinna sig på toppen av Maslows trappa samt erhålla acceptans inom det kulturella fältet.

6. Avslutande diskussion

Syftet med studien är att undersöka huruvida de ensamkommande barnens upplevelser av den kommunala hanteringen av transit- och asylboenden i Malmö ser ut samt till vilken del de upplever att deras behov tillfredsställs på boendet. Fem semistrukturerade intervjuer genomfördes. Dessa intervjuer analyserades och redovisades i Resultat och analys – avsnittet. Resultatet och analysen delades upp i fyra olika teman: mottagandet, boendet, socialt nätverk samt framtiden i Sverige. Med hjälp av dessa fyra teman ska jag besvara huvudfrågan och frågeställningarna nedan. Jag besvarar de specificerade frågeställningarna först och därefter den övergripande frågan.

1. Hur upplevde de ensamkommande barnen bemötandet och mottagandet från myndigheter som Socialtjänsten och Migrationsverket?

Respondenterna kände en viss tacksamhet kring bemötandet av aktuell personal samt berörda myndigheter såsom Socialtjänsten och Migrationsverket. Därmed kan detta kopplas till Maslows tre första trappsteg, bristbehoven, och man kan hävda att dessa tre steg uppnås hos respondenterna genom mottagandet. Mottagandet inkluderar tilldelning av boende och mat (fysiologiska behovet), säkerhet och trygghet (trygghetsbehovet) samt att tredje trappsteget berörs genom den ”snälla människan” (gemenskapsbehovet) som tar emot de ensamkommande barnen/ungdomarna. Utifrån Bourdieus teori om socialt kapital kan man även här koppla detta till relationen mellan ungdomarna och myndighetspersonalen. De fem respondenterna upplevde ett gott bemötande och därmed hade dem ett högt socialt kapital inom detta fält, på de olika myndigheterna. Detta i sin tur har lett till att respondenterna känt tacksamhet gentemot personalen samt i viss mån känt att gemenskapsbehovet uppnåtts.

2. Hur uppfattar de ensamkommande barnen tillvaron på boendet?

Respondenterna anser att boendet och personalen på boendet är utmärkt. Ungdomarna deltar i flera olika aktiviteter som personalen anordnar som t.ex. att spela fotboll, gå till simhallen eller besöka biblioteket. Detta kan kopplas till Bourdieus teorier på två olika sätt. Det första kan kopplas till att personalen på boendet förmodligen hjälper ungdomarna att utöka sina kapital och habitus genom att ta ut dem till olika fält att vistas i. Vidare kan det kopplas till ett förmodat försök från personalens sida att utöka ungdomarnas kulturella kapital t.ex. genom besöket till biblioteket. Personalen bidrar även med ett ekonomiskt kapital som resulterat i ett busskort som ungdomarna kunnat använda för att orientera sig i staden. Även detta anses vara kapital- och habitusutvecklande. Personalen hjälper ungdomarna med att köpa och tillaga mat

då cateringfirman inte levererar någon måltid. Ungdomarna har även friheten att välja vad de skulle vilja äta, samt tillaga det. Detta uppfyller bristbehoven i Maslows trappa genom att det fysiologiska-, trygghets- och gemenskapsbehovet uppnås och uppfylls. Dessutom anser fyra av fem respondenter att de har inflytande och möjlighet att påverka på boendet. Det är viktigt för individer att känna att man kan påverka inom det fält man vistas i. Det ska dock tilläggas att respondenten inte anser att bristen beror på att personalen inte är lyhörd, enligt honom beror det på att varje ungdom på boendet har en egen vilja som de vill få igenom.

3. *Vilka sociala nätverk (familj, boendepersonal, vänner, myndighetspersonal) uppfattas som viktiga av ensamkommande barn under tiden i transit?*

Alla respondenter tillbringar sina dagar på boenden i en typ av gemenskap, ingen blir lämnad utanför. Är man inte i en grupp så är man i alla fall två eller tre personer som umgås. Respondenterna har valt att umgås med individer som delar samma ursprung som de själva. De menar att det blir lättare att kommunicera och umgås om man kan tala samma språk. Att skaffa sig eller ha gamla vänner som delar samma ursprung kan höja det sociala kapitalet hos individen. Man känner sig inte som en främling i det nya landet på samma sätt som när man umgås med människor som inte delar samma ursprung. Andra personer som anses viktiga, förutom vännerna, är personalen. Personalen har en betydande och stor roll på boendet, sett ur ungdomarnas perspektiv. Personalen anses vara viktigast eftersom det är genom personalen man får den hjälp man behöver samt löser problem som uppstår med andra ungdomar. På boendet kan man därmed säga att alla respondenter erhåller ett högt socialt kapital, både gentemot andra ungdomar samt till personalen. Dessutom uppnår alla respondenter gemenskapsbehovet. Det sociala kapitalet och gemenskapen beror främst på, enligt respondenterna själva, på att det finns ett gemensamt talat språk mellan ungdomarna och mellan ungdomarna och personalen.

4. *Hur ser de ensamkommande barnens framtidsplaner ut?*

Alla människor har drömmar om framtiden, inte minst ensamkommande barn. Ingen bland mina respondenter upplevdes befinna sig i psykisk kris, tvärtom alla var ivriga till att börja sitt nya liv och börja utvecklas till det bättre. Alla respondenter hade en gemensam begäran: att få börja gå i skolan och börja lära sig det svenska språket. Alla respondenter ville utveckla sitt kulturella kapital genom att utbilda sig. De talade om språkets betydelse för att kunna etablera sig och börja jobba. Ungdomarna upplevs vilja konkurrera inom andra och nya fält än det de vant sig vid. Inom dessa fält vill de konkurrera om en högre maktposition inom den sociala

hierarkin. Förutom att detta kopplas till Bourdieus kulturella kapital och fält kopplas detta även till Maslows behovstrappa. Ungdomarna strävar, precis som alla andra, efter att uppnå det femte och sista trappsteget, det självförverkligande steget. När man uppnått detta steg har man uppnått acceptans både från sig själv och från andra. Man har då lyckats förverkliga sina drömmar och lyckats göra dem till en verklighet.

Genom huvudfrågan uppnås syftet med studien. Huvudfrågan är: *Hur upplever barnen kommunens hantering av deras transitboende i väntan på beslut från migrationsverket rörande deras asylansökningar?*

Respondenterna upplevde att den kommunala hanteringen av deras transitboenden i stort sett är tillfredsställande och att deras behov tillfredsställts. Respondenterna var tacksamma över att de fått tak över huvudet och mat på bordet och hade därmed ingenting att klaga över. De ensamkommande barnen upplevde även att de fick ett gott kommunalt mottagande genom att myndighetspersonal och boendepersonal tagit emot dem med ett gott bemötande. Utöver detta fick de känna trygghet och säkerhet, vilket de inte kunnat känna i sina ursprungsländer pga. krig och förföljelse. Genom det goda mottagandet och hanteringen från kommunens håll har respondenterna goda framtidsplaner på hur deras liv kommer att se ut ifall de får uppehållstillstånd i landet. Alla respondenter verkar ambitiösa och vill studera både språk och utbildningar på avancerad nivå. Därmed kan man säga att det goda mottagandet har bidragit till en optimistisk syn på framtiden från respondenternas håll.

Mina resultat och analyser stämde väl med mina teoretiska ansatser och tidigare forskning. Detta har redovisats utförligt i analysdelen. Språket har varit en viktig aspekt att se över under intervjuerna. Eftersom jag talar flytande arabiska genomfördes två intervjuer på arabiska, med två deltagare från Syrien, och detta gjorde att missförstånd och feltolkningsrisken är minimal. Med resterande tre deltagare agerade en av personalen som tolk. Hon kunde tala flytande svenska vilket även minskade risken för missförstånd och feltolkningar. Hon var även noga med att framföra precis det jag menade och vice versa gällande respondenten. Min studie har påvisat vikten av ett gott bemötande och en god hantering av det kommunala mottagandet av ensamkommande barn. Det uppfyller barnens/ungdomarnas behov samt bidrar till en mer optimistisk syn på Sverige som land.

6.1 Nya forskningsfrågor

Det skulle vara intressant att göra en uppföljningsstudie på min studie och se över:

1. om respondenternas utsagor förändras vid en ny intervju, samt undersöka hur deras syn på Sveriges skolor ser ut, ifall det varit som de förväntat sig.
2. Hur hela asylprocessen ha påverkat upplevelsen av det kommunala mottagandet hos de ensamkommande barnen.
3. Om en liknande studie, fast i en annorlunda kommun skulle utmynna i samma resultat. Detta hade varit ett bra sätt att se svagheter och styrkor på inom det kommunala mottagandet. Vad brister? Vad gör den ena kommunen bättre än den andra?

Men ännu mer intressant att genomföra en liknande studie fast på ett boende med endast flickor. Hade man fått fram andra åsikter och upplevelser?

Referenser

Tryckta källor

- Angel, Birgitta & Hjern, Anders. 2004. *Att möta flyktingar*. Studentlitteratur AB.
- Back, Les 2007. *The Art of Listening*. Berg. Oxford/New York
- Borg Karin & Lyanger Thomsen Ulrik. 1997. *Arbetspsykologi*. I: Brörup Mogens, Hauge Lene, Lyager Thomsen Ulrik (red) 1997: *Psykologiboken – om barn, unga och vuxna*, Lund Studentlitteratur.
- Bourdieu, Pierre. 1999. *Praktiskt förnuft: bidrag till en handlingsteori*. Göteborg. Bokförlaget Daidalos.
- Bourdieu, Pierre. 1993. *Kultursociologiska texter*. Fjärde upplagan. Stockholm: B. Östlings bokförlag Symposion.
- Brekke, Jan-Paul. 2004. *While we are waiting – Uncertainty and empowerment among asylum-seekers in Sweden*. Institut for samfundsforskning. Oslo.
- Bryman, Alan 2011. *Samhällsvetenskapliga metoder*. Liber AB. Stockholm. Andra upplagan.
- Carle, Jan 2007 *Pierre Bourdieu och klassamhällets reproduktion* i Månsson, Per (red) 2007. *Moderna samhällsteorier – Traditioner, riktningar och teoretiker*. Nordstedts Förlagsgrupp AB.
- Eysenck Michael (Red) (2000) *Psykologi Ett integrerat perspektiv*: Lund Studentlitteratur.
- Franzén, Elsie C. 2001. *Att bryta upp och byta land*. Bokförlaget Natur och Kultur.
- Hessle, Marie *Ensamkommande men inte ensamma: Tioårsuppföljning av ensamkommande asylsökande flyktingbarns livsvillkor och erfarenheter som unga vuxna i Sverige*. Stockholm: Stockholmsuniversitet, Pedagogiskainstitutionen 2009
- Kohli, Ravi K. S. 2006. *The Sound Of Silence: Listening to What Unaccompanied Asylum-seeking Children Say and Do Not Say*. British Journal of Social Work. vol 36.

Lundberg, Anna & Dahlqvist, Lisa. 2012. "Unaccompanied children seeking asylum in Sweden: Living conditions from a child-centered perspective" I *Oxford Journals Social Sciences Refugee Survey Quarterly* 2012 Nr:31

Patel Runa & Davidson Bo. 2011. *Forskningsmetodikens grunder: att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Fjärde upplagan. Studentlitteratur. Lund.

Phillips, Tove. 2013. *Psykologi 1*. Gleerups Utbildning AB. Första upplagan.

Wernesjö, Ulrika .2012. *Talking about exclusion and racism – Challenges in the interview situation and analysis*. Abstract vid workshop med *Nordic Network for Research Cooperation on Unaccompanied Refugee Minors (Nord URM)*. 29 februari – 1 mars 2012.

Elektroniska källor

Aftonbladet. *Läs Ramis gripande dikt om hur det är att vara flykting i Sverige*. Tillgängligt: <<http://viralt.aftonbladet.se/las-ramis-gripande-dikt-om-hur-det-ar-att-vara-flykting-i-sverige/>> hämtat 2015-12-02

Broady, Donald 1998. *Inledning: en verktygslåda för studier av fält* sid 2. Finns i Broady, Donald (red) 1998 *Kulturens fält*. Göteborg. Bokförlaget Daidalos. Tillgängligt: <<http://skeptron.uu.se/broady/sec/p-98-kulturens-falt-inledn-o-frontmatter.pdf>> Hämtat 2016-01-01

Migrationsverket. <<http://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Om-ensamkommande-barn-och-ungdomar/Statistik.html>> hämtat 2015-12-02

Migrationsverket. Tillgängligt: <<http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Pressrum/Fokusomraden/Asylboenden.html>> hämtat 2015-12-27

Migrationsverket. Tillgängligt: <<http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Statistik.html>> hämtat 2015-12-02

Migrationsverket. Tillgängligt: <<http://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Om-ensamkommande-barn-och-ungdomar/Olika-myndigheters-ansvar.html>> hämtat 2015-12-03

Sara Öhman – Digital marknadsföring. Tillgängligt: <<http://saraohman.se/2010/04/26/vad-du-vet-vet-aven-alla-andra/>> hämtat 2015-12-22

Socialstyrelsen. Tillgängligt: <<https://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19030/2013-5-2.pdf>> hämtat 2015-12-27

Sveriges kommuner och landsting. Tillgängligt:

<<http://skl.se/integrationsocialomsorg/socialomsorg/barnochunga/placeradebarnochunga/ensamkommandebarnochunga/kommunensansvar.3425.html>> hämtat 2015-12-29

Sveriges kommuner och landsting. Tillgängligt:

<<http://skl.se/integrationsocialomsorg/socialomsorg/barnochunga/placeradebarnochunga/ensamkommandebarnochunga/overformyndaregodman/godman.3609.html>> hämtat 2015-12-29

Sveriges kommuner och landsting. Tillgängligt:

<<http://skl.se/integrationsocialomsorg/socialomsorg/barnochunga/placeradebarnochunga/ensamkommandebarnochunga/landstingetsansvar.3450.html>> hämtat 2015-12-29

Sveriges kommuner och landsting. Tillgängligt:

<<http://skl.se/integrationsocialomsorg/socialomsorg/barnochunga/placeradebarnochunga/ensamkommandebarnochunga/myndighetersansvar.3796.html>> hämtat 2015-12-29

Sveriges kommuner och landsting. 2014. *Röster från ensamkommande barn – ett projekt med samverkansperspektiv*. Stockholm. Tillgängligt:

<<http://webbutik.skl.se/bilder/artiklar/pdf/7585-041-2.pdf>> Hämtat 2015-12-02

Vårlyjus. Tillgängligt:

<<http://www.varljus.se/verksamheter/ungdomsboenden/transitboenden/>> hämtat 2016-01-06

University of Bedfordshire. Professor Ravi KS Kohli. Tillgängligt:

<<http://www.beds.ac.uk/howtoapply/departments/appliedsocialstudies/staff/other-staff-profiles/ravi-kohli>> hämtat 2015-12-15

Bilaga

Bilaga 1.

Presentationsbrev

Hej!

Mitt namn är Mariam Abou Chakra och är 23 år fyllda. Just nu läser jag min sista kurs inom programmet mångfaldsstudier: arbetsliv, migration och genus vid Malmö Högskola med inriktningen IMER (internationell migration och etniska relationer). Kursen går ut på att självständigt skriva en kandidatuppsats, utav eget intresse inom ämnet IMER.

Syftet med studien är att undersöka huruvida de ensamkommande barnens upplevelser ser ut på det kommunala mottagandet i Sverige. Fokus ligger på barn och ungdomar som av någon anledning flytt eller kommit till Sverige och som sedan placerats på transitboende. Detta tänker jag göra genom att några barn/ungdomar ställer upp på en intervju var. Varje intervju kan ta mellan 30 min – 1 timmes tid.

Det är ytterst frivilligt att delta i undersökningen och jag kan garantera att medverkarnas identiteter inte kommer att framträda någonstans, därmed är medverkaren helt anonym. Jag hade uppskattat att minst fem personer ställer upp på en intervju var, för att jag ska kunna belysa verkligheten på bästa sätt. Respondenterna har självklart en möjlighet att lämna deltagandet när han/hon känner för det. Min förhoppning med undersökningen är att den ska belysa om det finns delar i mottagandet som har brister, samt belysa delar som är tillfredsställande för en vidare utveckling av mottagandet.

Slutligen skulle jag vilja tacka alla medverkande innerligt från hjärtat. Utan er är inte min uppsats möjlig att utföra eller genomföra.

Har ni några frågor kan ni gärna vända er till mig:

Mariam Abou Chakra

via mobiltelefon: 0735737729 eller mejl: mariam.chakra@hotmail.com

Bilaga 2.

Samtyckesblankett

Jag säger ja till att delta i studien. Jag vet om att jag när som helst kan ångra mig och säga att jag inte längre vill vara med. Dessutom har jag fått information om att min identitet kommer att förbli anonym och inte presenteras i studien. Jag vet dessutom om att intervjun spelas in för en senare transkribering.

Datum: _____

Namn: _____

Personnummer: _____

Signatur: _____

Bilaga 3.

Intervjufrågor

Inledande frågor

- Hur gammal är du?
- När anlände du till Sverige?
- Hur länge har du varit på transitboende?
- Berätta om hur du bor på boendet (rum, måltider, trivsel).
- Berätta om hur en vanlig dag på boendet ser ut.
- Har du tillgång till telefon, internet eller liknande?
- Berätta om hur din första dag på boendet såg.
- Var det något speciellt som du reagerade över första dagen eller som överraskade dig?
- Vad är viktigt i din vardag nu när du är på ett boende?
- Hur upplevde du socialtjänstens mottagande/bemötande när du anlände till kommunen?
- Upplever du att du fått tillräcklig information om socialtjänstens funktion?
 - Hade du behövt ytterligare information?
- Upplever du att du har fått den hjälp och det stöd som du behövde av socialtjänsten i kommunen?
- Vad upplever du att du fick för stöd från socialtjänsten?
 - Hade du behövt något ytterligare – vad?
- Om du hade möjlighet vad ville du ändra då? Varför?

Sociala nätverk

- Berätta om vilka personer som är viktiga för dig i vardagen på boendet.
 - Det kan vara vänner, familj, släktingar eller personal.
- Vad gör dessa personer så viktiga för dig?
- Har du några familjemedlemmar i Sverige idag?
 - om inte, har du någon typ av kontakt med familjen?
- Vilken roll spelar personalen på boendet för dig?
 - Vad tycker du om personalen?
- Kan du beskriva vad personalen på boendet gör?

- Finns det konkurrens/avundsjuka mellan er, ensamkommande barn på boendet?
- Finns det någon från ditt ursprungsland här på boendet?
- Hade det varit viktigt för dig att ha kontakt med någon från ditt ursprungsland som redan bor i Sverige?
- Har du träffat barn och ungdomar i Sverige som inte bor på boendet? (svenskar?)

Aktiviteter/fritid/skola

- Går du i skola?
 - Om du gör berätta om skolan samt vad du tycker om skolarbeten och vad som är bra/dåligt med skolan.
- Vad är dina aktiviteter?
 - Något du saknar gällande aktiviteter?
- Finns det något som du skulle vilja göra i Sverige som du inte gjort?

Boendet

- Berätta om maten och hur ni äter på boendet.
- Får ni hjälpa till med maten? – skulle du vilja hjälpa till med maten/dukning?
- Vad skulle du vilja äta?
- Upplever du att du har haft inflytande/möjlighet att påverka på boendet?
- Är religion viktigt för dig? Har du möjligheten att utöva din religion på transitboendet?
- Vad händer om du blir sjuk? (finns det läkare, psykolog?)
- Finns det någon ni kan prata med ifall ni mår dåligt, har mardrömmar eller liknande?
- Brukar ni ungdomar prata med varandra om hur ni mår?
 - Påverkar det dig om de andra boende mår bra/dåligt?
- Vet du vart du ska vända dig om du behöver hjälp?
 - Vågar du be om hjälp?
- Frågar personalen dig om hur du mår?
 - Frågar de om din resa till Sverige? Din historia? Hur känns det att berätta?
- Vem har du berättat din historia för?
 - Skulle du vilja berätta för någon personal på boendet/någon annan?
 - Skulle du vilja att personalen frågar mer om din historia? Varför?

Avslutande frågor

- Vad tycker du om att bo i Sverige?
- Finns det någon aktivitet eller person på boendet som får dig att må bra/dåligt, berätta.
- Om du hade kunnat förändra något för att göra din tid i transit bättre, vad hade du gjort?
- Vilka möjligheter finns det för er ungdomar som bor här att påverka transitboendet?
- Vad var det som gjorde att du ställde upp på min intervju?
- Hur tycker du att det har varit att svara på mina frågor och var det som du förväntat dig?
- Finns det någon fråga som fattas och som du tycker jag borde ställt?
- Finns det något mer som du skulle vilja tilläga om transitboendet eller ditt liv i Sverige?